

PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE ROMÂNIA

Referință	SEPA-RO-08
Versiune	V2.0
Ediția	Octombrie 2008
Elaborat	Echipa de proiect SEPA
Aprobat	COMITET NAȚIONAL SEPA
Data	16.10.2008

Actualizări Versiunea 2.0

Nr.	Capitol / Paragraf	Pagina
1.	Cap. 2 Activitatea de plăți în euro în România, 2.1 Dinamica plăților în euro în România	7
2.	Cap. 2 Activitatea de plăți în euro în România, 2.4 Concluziile consultării de piață efectuate de ARB	9
3.	Cap. 3.2 Planul de migrare la schema SEPA Credit Transfer, 3.2.1 Etape și termene pentru migrarea la SCT	17
4.	Cap. 3.2 Planul de migrare la schema SEPA Credit Transfer, 3.2.3 Masa critică	19
5.	Cap. 3.3 Planul de migrare la schema SEPA Direct Debit, 3.2.1 Etape și termene pentru migrarea la SDD	20
6.	Cap. 3.5 Planul de migrare cu privire la carduri, 3.5.1 Contextul actual	21
7.	Cap. 3.5 Planul de migrare cu privire la carduri, 3.5.3 Implementarea EMV	22
8.	Cap. 3.6 Operațiunile cu numerar în contextul SEPA 3.6.2 conformitatea cu noile standarde și cerințe	23
9.	Cap. 3.9 Comunicare, 3.9.1 Strategia și planificarea activității de comunicare națională	28
10.	Cap. 3.9 Comunicare, 3.9.2 Informarea și pregătirea clienților pentru migrarea la SEPA	30
11.	Cap. 4 Anexe, 4.8, Măsuri planificate pentru anul 2009-2010 în cadrul strategiei de comunicare SEPA	41

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Cuprins

1	Introducere.....	4
2	Activitatea de plăți în euro în România	7
2.1	Dinamica plăților în euro în România.....	7
2.2	Instrumente de plată, standarde și infrastructuri de plăți disponibile în România pentru plățile în euro	8
2.3	Particularități ale activității de plăți în euro în România.....	9
2.4	Concluziile consultării de piață efectuate de ARB	9
3	Proiectul SEPA în România.....	11
3.1	Organizarea proiectului.....	12
3.1.1	Structura organizatorică a proiectului.....	12
3.1.2	Procedura de lucru și procesul de luare a deciziilor la nivel național	14
3.1.3	Reprezentarea comunității bancare în Consiliul European al Plăților	15
3.1.4	Instituțiile participante și rolurile acestora în implementarea SEPA	15
3.2	Planul de migrare la Schema de transfer credit SEPA (SCT)	17
3.2.1	Etape și termene pentru migrarea la SCT	17
3.2.2	Modalități și strategii la nivel național pentru migrarea la SCT	19
3.2.3	Masa critică	19
3.2.4	Remiterea structurată a informației aferente mesajelor de plată	20
3.3	Planul de migrare la Schema de debitare directă SEPA (SDD).....	20
3.3.1	Etape și termene pentru migrarea la schema SDD.....	20
3.3.2	Posibilitatea adoptării standardelor B2B pentru SDD	20
3.3.3	Mandatul de debitare directă	20
3.3.4	Masa critică	20
3.3.5	Modalități și strategii la nivel național pentru migrarea la schema SDD.....	20
3.4	Infrastructuri de compensare și decontare pentru plăți de mică valoare în euro	21
3.5	Planul de migrare cu privire la carduri	21
3.5.1	Contextul actual.....	21
3.5.2	Etape și termene pentru migrarea la cardurile compatibile SEPA	22
3.5.3	Implementarea EMV	22
3.5.4	Modalități și strategii la nivel național pentru migrarea la cardurile SEPA.....	23
3.6	Operațiunile cu numerar în contextul SEPA.....	23
3.6.1	Cadrul SECA (Single Euro Cash Area) pentru operațiunile cu numerar.....	23
3.6.2	Conformitatea cu noile standarde și cerințe.....	23
3.7	Serviciile cu valoare adăugată în SEPA	24
3.7.1	Oportunități și avantaje oferite de cadrul creat de SEPA pentru dezvoltarea serviciilor cu valoare adăugată	24
3.7.2	Posibilitatea dezvoltării și utilizării serviciilor opționale adiționale.....	24
3.8	Cadrul legal.....	24
3.8.1	Transpunerea <i>Directivei privind serviciile de plată în piața internă</i> în România	24
3.8.2	Alte modificări de natură legislativă.....	28
3.9	Comunicare.....	28
3.9.1	Strategia și planificarea activității de comunicare națională.....	28
3.9.2	Informarea și pregătirea clienților pentru migrarea la SEPA.....	30
3.9.3	Informarea publicului de către autoritățile publice	31
4	ANEXE.....	32
4.1	Comitetul Național SEPA.....	32
4.2	Echipa de proiect SEPA.....	32
4.3	Grupurile de lucru pentru proiectul SEPA	32
4.4	Decizii cu privire la proiectul SEPA.....	36
4.5	Reprezentarea comunității bancare în Consiliul European al Plăților	38
4.6	Evenimente / acțiuni de publicitate SEPA derulate în anul 2007	38
4.7	Evenimente / acțiuni de publicitate SEPA planificate pentru 2008.....	40
4.8	Măsurile planificate pentru anul 2009-2010 în cadrul strategiei de comunicare SEPA.....	41
4.9	Abrevieri	44

1 Introducere

Scopul înființării zonei unice de plăți în euro - *Single Euro Payments Area* - SEPA este acela de a crea o economie europeană mai competitivă și mai transparentă, de a realiza o integrare europeană mai puternică, prin asigurarea unei piețe competitive de plăți de mică valoare în euro, care să aducă o mai bună calitate a serviciilor, produse mai eficiente și alternative mai ieftine de efectuare a plăților.

Fundamentele SEPA se regăsesc în obiectivele stabilite prin Agenda Lisabona din martie 2000, și anume că Uniunea Europeană trebuie să devină până în 2010 "cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume", precum și necesitatea pregătirii tranziției către o economie informatizată.

Premisele realizării SEPA sunt lansarea monedei euro în anul 1999, punerea în circulație a monedei unice în țările din zona euro în anul 2002, precum și lansarea sistemului de plăți de mare valoare în euro TARGET la 1 ianuarie 1999, urmat de lansarea TARGET2 la 19 noiembrie 2007.

SEPA va fi zona euro în care nu vor mai exista diferențele curente între plățile interne și transfrontaliere în euro, în care clienții vor fi capabili să efectueze și să primească plăți în euro în interiorul spațiului european, la fel de sigur, rapid și eficient ca în contextul național, folosind un cont unic și un set de instrumente standardizate, pentru operațiuni de transfer de credit, debitare directă, plăți cu carduri, alte instrumente prin care un client să poată face plăți în euro din contul propriu către orice altă destinație din zona SEPA.

SEPA este un proiect de armonizare, standardizare și restructurare majoră, cu impact asupra piețelor naționale de plăți și va reprezenta un proces continuu, cu scopul unificării într-o singură piață internă a piețelor de plăți de mică valoare în euro, în prezent fragmentate. Următoarea etapă va fi dezvoltarea serviciilor cu valoare adăugată în vederea acoperirii viitoarelor cerințe specifice ale clienților, stimulării unei zone de plăți electronice fără suport hârtie, cu procesarea automată integrată *end-to-end* (E2E STP) a tuturor instrucțiunilor de plată conforme cu cerințele SEPA.

Consiliul European al Plăților - *European Payments Council* (EPC), înființat în iunie 2002, este organismul de decizie și coordonare al industriei bancare europene în domeniul plăților. Obiectivul său este sprijinirea și promovarea creării zonei unice de plăți în euro - SEPA, o piață europeană inter-operabilă, deschisă și armonizată a plăților interne, realizată prin auto-reglementarea industriei plăților.

Proiectul este susținut și monitorizat de *Eurosistem* și de Banca Centrală Europeană.

Participanții la implementarea proiectului sunt instituțiile de credit, băncile centrale naționale, operatorii infrastructurilor de plăți și autoritățile publice din țările implicate. Rolul principal în derularea și implementarea proiectului SEPA la nivel național revine instituțiilor de credit. Succesul proiectului depinde în mare măsură de cooperarea și dialogul dintre instituțiile de credit, reprezentanții corporațiilor, ai consumatorilor și ai administrațiilor publice. Băncile centrale trebuie să susțină și să monitorizeze implementarea SEPA. Guvernele și administrațiile publice trebuie să sprijine SEPA prin promovarea și adoptarea rapidă a schemelor SEPA.

SEPA include cele 27 de state membre ale Uniunii Europene, precum și Islanda, Lichtenstein, Norvegia și Elveția. SEPA se extinde și în următoarele teritorii, considerate parte a Uniunii Europene (Art. 299 Tratatul de la Roma): Martinica, Guadelupe, Guiana Franceza, Reunion, Gibraltar, Azore, Madeira, Insulele Canare, Ceuta și Melilla și Insulele Aland.

Componentele SEPA sunt moneda unică, un set unic de instrumente de plată în euro – transfer credit, debitare directă și plăți prin card, infrastructuri de procesare eficiente pentru plățile în euro, standarde tehnice comune, practici comune, un cadru legal armonizat și dezvoltarea continuă de noi servicii oferite consumatorilor.

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO

PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

SEPA furnizează în prezent două scheme de plăți: SEPA Credit Transfer, SEPA Direct Debit, două cadre armonizate de lucru: unul pentru carduri, celălalt pentru infrastructuri de compensare și decontare (CSM) / *Pan European ACH* (PE-ACH), precum și documente complementare privind zona unică de numerar (*Single Euro Cash Area* - SECA) și servicii adiționale opționale (*Additional Optional Services* – AOS).

Conform planificării proiectului, începând cu anul 2008 instrumentele SEPA sunt disponibile pentru clienți, iar procesul de migrare treptată la aceste instrumente va continua până în 2010. Din ianuarie 2008, infrastructurile existente permit procesarea în paralel atât a instrumentelor naționale, cât și a noilor instrumente SEPA, iar la sfârșitul lui 2010 toate plățile de mică valoare vor fi realizate prin noile instrumente.

Beneficiarii proiectului sunt:

- Corporațiile, care vor beneficia de o mai mare rapiditate și ușurință în efectuarea plăților în euro și își vor putea consolida administrarea lichidităților;
- Administrațiile publice, care vor avea beneficii similare corporațiilor, putând astfel să promoveze servicii publice mai eficiente;
- Consumatorii, care vor avea nevoie doar de un cont bancar și de un set unic de instrumente de plată pentru a transmite/primi plăți oriunde/de oriunde în zona SEPA;
- Instituțiile de credit, pentru care se va crea un mediu competitiv, favorabil extinderii afacerilor și dezvoltării unor noi produse și servicii bancare.

Scopul acestui document este acela de a defini și de a planifica programul național pentru implementarea și migrarea la instrumentele de plăți SEPA, pentru instituțiile de credit, sistemele de plăți și utilizatorii serviciilor de plăți din România.

Capitolul 2 conține o descriere a activității de plăți în euro din România, cuprinzând dinamica plăților în euro, prezentarea instrumentelor de plată actuale, cadrul legal al derulării activității de plăți, particularități ale activității de plăți în euro în România, precum și concluziile consultării comunității bancare naționale, efectuată de Asociația Română a Băncilor (ARB), privind implementarea SEPA.

Capitolul 3 cuprinde descrierea proiectului în curs pentru implementarea SEPA în România.

Subcapitolul 3.1 este dedicat organizării proiectului SEPA la nivel național, conținând descrierea structurii organizatorice, reprezentarea comunității bancare în Consiliul European al Plăților, instituțiile participante în proiect, rolurile și responsabilitățile acestora, procedura de lucru și procesul de luare a deciziilor la nivel național cu privire la SEPA.

În subcapitolele următoare sunt descrise opțiunile comunității bancare privind migrarea la standardele SEPA. Planul este elaborat pe baza opțiunilor exprimate de instituțiile de credit din România privind planificarea implementării SEPA.

Subcapitolul 3.2 cuprinde informații privind migrarea la SEPA Credit Transfer (SCT), atât din punctul de vedere al transmiterii, cât și al recepționării de mesaje în format SEPA, începând cu data de 28 ianuarie 2008, precum și precizări cu privire la instituțiile de credit care preconizează implementarea ulterioară a SCT, cu indicarea datelor estimate pentru această implementare.

În subcapitolul 3.3 sunt menționate opțiunile instituțiilor de credit privind implementarea schemei de debitare directă SEPA - SEPA Direct Debit (SDD).

Subcapitolul 3.4 prezintă infrastructurile de compensare și decontare pentru plățile de mică valoare în euro.

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Subcapitolul 3.5 evidențiază eforturile comunității naționale pentru migrarea la standardele EMV și planificarea acestor activități.

Subcapitolul 3.6 descrie activitățile privind operațiunile cu numerar, iar subcapitolul 3.7 serviciile cu valoare adăugată în SEPA.

Subcapitolul 3.8 este dedicat cadrului legal al SEPA iar subcapitolul 3.9 descrie strategia de comunicare privind implementarea SEPA în România.

Anexele cuprind componența echipei de proiect pentru elaborarea Planului de implementare și migrarea la SEPA, componența grupurilor de lucru pentru proiectul SEPA, deciziile comunității bancare privind proiectul SEPA, evenimentele de publicitate SEPA realizate în anul 2007, evenimentele de publicitate SEPA planificate pentru 2008-2010, precum și o listă de abrevieri utilizate frecvent în proiect.

2 Activitatea de plăți în euro în România

2.1 Dinamica plăților în euro în România

Conform datelor furnizate de Banca Națională a României¹, caracteristicile principale ale sectorului bancar românesc - la data de 31 iulie 2008 - sunt:

- 41 instituții de credit, dintre care:
 - 2 instituții de credit cu capital de stat,
 - 3 instituții de credit cu capital privat majoritar românesc,
 - 26 instituții de credit cu capital majoritar străin,
 - 9 sucursale ale unor instituții de credit străine,
 - 1 casa centrală a cooperativelor de credit,
- 54,7 % din activele bancare sunt concentrate în primele 5 instituții de credit din sistem;
- Acționariatul este reprezentat în majoritate de entități străine;
- Instituțiile de credit cu capital majoritar străin dețin o cotă de piață de 87,9 %
- Instituțiile de credit cu capital majoritar privat românesc dețin o cotă de piață de 6,7%, iar cele cu capital majoritar de stat dețin o cotă de piață de 5,4%.

Ritmul accelerat de creștere economică din România din ultimii ani a generat o creștere a volumului tranzacțiilor comerciale, atât pe piața internă, cât și în cadrul relațiilor comerciale internaționale. Sistemul bancar din România se dezvoltă în continuare, numărul unităților bancare deschise pe teritoriul țării fiind în continuă creștere. Astfel, dacă la 31 decembrie 2005 funcționau în România 3.351 unități bancare, la 31 iulie 2007 numărul acestora a crescut la 5.076 unități. Trebuie consemnate, de asemenea, atât tendințele de stabilitate financiară înregistrate de instituțiile de credit românești, ceea ce a condus la o creștere a încrederii clienților în serviciile furnizate de acestea, precum și o reducere progresivă a nivelurilor comisioanelor, fapt care a determinat o orientare accentuată a clienților spre efectuarea decontărilor prin intermediul sistemului bancar.

Ca urmare, volumul plăților a înregistrat evoluții semnificative de la un an la altul. Trebuie menționat că, în continuare se înregistrează un volum mare al plăților cu numerar între persoane fizice, ca o consecință a nivelului încă redus de bancarizare în România, precum și a evoluției lente a instrumentelor alternative de decontare în euro. În cazul persoanelor juridice, datorită restricțiilor de reglementare valutară, volumul plăților în euro între rezidenți se menține relativ scăzut. De asemenea, se constată persistența unor forme de decontare în afara circuitelor bancare, cum este barter-ul practicat de unele companii de stat.

Fiind din ce în ce mai conectată la structurile comerciale și la sistemele tranzacționale europene și internaționale, România cunoaște o creștere permanentă a volumului și valorii transferurilor în euro. Ca urmare, odată cu integrarea țării în Uniunea Europeană, ponderea plăților în euro a crescut în totalul plăților internaționale ale României.

Conform datelor furnizate de instituțiile de credit la 30 iunie 2008, volumul mediu lunar de plăți transmise și primite în euro era - la nivelul sistemului bancar - de 264.000 de instrumente.

Volumul plăților în România, atât în moneda națională, cât și în euro, se estimează că va crește în perioada următoare ca urmare a mai multor factori:

¹ Publicații BNR - Buletin lunar iulie 2008; informații furnizate de Direcția Supraveghere BNR.

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

- Procesul accelerat de creștere economică estimat pentru perioada viitoare ce va conduce la o creștere a proceselor de plăți;
- Reducerea preferinței pentru plățile în numerar la nivelul agenților economici;
- Dezvoltarea și creșterea accesibilității la unele metode alternative de efectuare a plăților fără numerar mai atractive pentru clienți, cum ar fi e-banking, plățile prin card, extinderea plăților prin debitare directă;
- Reducerea progresivă a comisioanelor pentru decontări practicate de instituțiile de credit, odată cu creșterea nivelului de procesare integrată (STP);
- Creșterea nivelului de bancarizare la nivelul societății românești.

2.2 Instrumente de plată, standarde și infrastructuri de plăți disponibile în România pentru plățile în euro

În România, plățile în euro se realizează, în principal, prin transfer credit sau prin carduri bancare.

Drepturile și obligațiile părților implicate în transferuri credit transfrontaliere în euro în relație cu oricare din statele membre ale Spațiului Economic European, precum și condițiile de efectuare a acestora sunt reglementate de *Ordonanța Guvernului nr. 6/2004 privind transferurile transfrontaliere*², aprobată prin *Legea nr. 119/2004*³, act normativ care transpune în legislația națională prevederile *Directivei nr. 97/5/CE privind transferurile de fonduri transfrontaliere* și, implicit, pe cele ale *Legii model a UNCITRAL privind transferurile credit internaționale*.

În ceea ce privește condițiile de efectuare și drepturile și obligațiile părților implicate în transferuri credit transfrontaliere în euro în relație cu state din afara Spațiului Economic European sau în transferuri credit în euro naționale, acestea nu sunt, în prezent, reglementate la nivel național. Totuși, ca o particularitate a cadrului legal național, plățile în euro între rezidenți și nerezidenți, indiferent de instrumentul de plată utilizat, se pot iniția doar pe baza formularului denumit „*Dispoziție/declarație de plată externă*”. Acest formular, al cărui regim juridic este reglementat de *Norma BNR nr. 6/2006 privind raportarea statistică a datelor pentru elaborarea balanței de plăți*⁴, are în practică o dublă funcționalitate:

- de instrument de plată, deoarece funcționează în mod similar ordinului de plată clasic, respectiv conține toate informațiile necesare instituției de credit pentru executarea plății externe ordonate de client și trebuie completat de către ordonator și transmis instituției sale de credit;
- de declarație de plată externă, deoarece conține o serie de informații statistice necesare băncii centrale pentru întocmirea balanței de plăți.

În ceea ce privește decontarea interbancară a transferurilor credit în euro, aceasta se realizează, în general, prin conturi de corespondent sau prin conturi intra-grup, atât în cazul plăților transfrontaliere cât și al celor naționale, neexistând la nivel național o infrastructură de compensare și decontare a plăților în euro. Un număr mic de instituții de credit care funcționează pe teritoriul României participă indirect la infrastructuri pan-europene precum sistemul STEP2 al *Euro Banking Association* (EBA).

Drepturile și obligațiile părților implicate în tranzacțiile tip transfer credit în euro, precum și condițiile de realizare a acestor operațiuni (inițiere, acceptare, executare, irevocabilitate, rambursare etc.) sunt reglementate bilateral, prin contractele de cont curent încheiate de instituții de credit cu clienții și prin acordurile încheiate între instituții de credit corespondente.

² Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 30 ianuarie 2004.

³ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 357 din 23 aprilie 2004.

⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1031 din 27 decembrie 2006.

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO

PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Totodată, transferurile credit în euro se desfășoară cu respectarea *Regulamentului (CE) nr. 2560/2001 privind plățile în euro și a Regulamentului (CE) nr. 1781 cu privire la informațiile privind plătitorul care însoțesc transferurile de fonduri*.

Schimbul de mesaje aferente plăților în euro prin transfer credit se realizează prin sistemul de mesagerie electronică SWIFT. Instituțiile de credit din România au realizat deja migrarea la platforma SWIFTNet, care permite transmiterea și recepționarea mesajelor atât în format FIN, cât și în formatul XML impus de standardele SEPA.

În prezent, nu sunt definite la nivel național standarde tehnice privind schimbul de informații între client și instituția de credit, referitoare la plățile și încasările în euro, și nici standarde privind transmiterea în mod structurat între instituțiile de credit a informației aferente plății.

Codificarea IBAN a conturilor bancare este obligatorie în România încă din anul 2004, fiind reglementată de Banca Națională a României prin *Regulamentul nr. 2/2004 privind utilizarea codurilor IBAN în România*⁵, cu modificările și completările ulterioare.

Plățile în euro cu carduri bancare emise în România sunt, de regulă, transfrontaliere, în relația cu alte țări din spațiul SEPA, așa cum este definită în documentele EPC. Aceste plăți se decontează interbancar în euro, indiferent de moneda contului la care este atașat cardul.

2.3 Particularități ale activității de plăți în euro în România

O particularitate a cadrului legal românesc aplicabil activităților de plăți în euro, indiferent de instrumentul sau modalitatea de plată utilizată, o constituie existența unor restricții privind efectuarea plăților în euro între anumite categorii de persoane rezidente (între persoane juridice și, respectiv, între persoane fizice și persoane juridice), restricții prevăzute în *Regulamentul BNR nr. 4/2005 privind regimul valutar*, republicat⁶.

Majoritatea instituțiilor de credit din România cu volum semnificativ de plăți în euro fac parte din grupuri bancare europene, acestea aplicând în domeniul plăților atât politicile de grup, cât și utilizarea unor canale de decontare interne la nivelul grupului respectiv. În unele cazuri, aceste canale de decontare conțin suporturi tehnologice specifice, platforme centralizate ce vizează gestionarea optimă a lichidității la nivelul grupului, controlul resurselor și reducerea costurilor de operare. În acest context, utilizarea canalelor SWIFT devine opțională în interiorul grupului, iar din perspectiva implementării regulilor SEPA, operaționalizarea acestora devine mult mai facilă.

În prezent, pe piața decontărilor în euro și-au făcut simțită prezența o serie de operatori de plăți din afara sistemului, ce facilitează transferuri de bani la costuri reduse între persoanele fizice și care folosesc structurile bancare ca intermediari în cadrul proceselor proprii de plată. Migrația semnificativă a forței de muncă în statele europene reprezintă un factor de creștere a volumului tranzacțiilor pentru operatorii nebancari de plăți. În perspectiva transpunerii Directivei privind serviciile de plată în piața internă, este posibil ca acești operatori să primească acces la sistemele de plăți în calitate de instituții de plată, sporind astfel volumul potențialelor tranzacții SEPA.

Atractivitatea monedei naționale pentru investitorii străini, în special cei din zona Uniunii Europene, justifică creșterea volumului tranzacțiilor efectuate de nerezidenți în această monedă, în această privință având loc interferențe între sistemul național de plăți interbancare și platformele interne de decontări în euro ale instituțiilor de credit.

2.4 Concluziile consultării de piață efectuate de ARB

În vederea elaborării Planului național de implementare și migrare la SEPA, Asociația Română a Băncilor împreună cu operatorul infrastructurii naționale de plăți TransFonD au elaborat un

⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 165 din 25 februarie 2004.

⁶ Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 616 din 6 septembrie 2007.

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

chestionar care a fost transmis instituțiilor de credit, privind planurile acestora de implementare a standardelor SEPA, canalele de decontare care vor fi utilizate pentru transmiterea/recepționarea instrumentelor SEPA, planurile de aderare la schema SEPA Credit Transfer începând cu 28 ianuarie 2008, planurile de implementare a SEPA Direct Debit, stadiul adoptării standardului EMV pentru sistemele de carduri, date privind volumul plăților în euro, masa critică, precum și informații privind comunicarea cu clienții. Completarea și transmiterea chestionarelor a reprezentat angajamentul oficial al instituțiilor de credit respective pentru implementarea schemelor SEPA conform strategiilor proprii.

Din datele furnizate de cele 39 instituții de credit membre ale ARB ce funcționau în România la data de 30 iunie 2008 rezultă că:

- 19 instituții de credit - care procesează un volum mediu lunar de aproximativ 259.000 de ordine de plată (primate și emise) în euro, reprezentând circa 98% din volumul lunar total al plăților în euro - au aderat la schemele de plăți SEPA - SCT- pentru plățile de mică valoare în moneda euro,
- 9 instituții de credit au răspuns că sunt în faza de elaborare a planurilor proprii de implementare și migrare la SEPA,
- 1 instituție de credit nu și-a exprimat opțiunea privind implementarea SEPA,
- 3 instituții de credit au declarat că nu efectuează și nu intenționează să efectueze plăți în euro înainte de adoptarea monedei euro în România (întrucât, prin natura activității acestora, efectuarea de tranzacții în moneda euro nu este necesară),
- sucursalele instituțiilor de credit din Uniunea Europeană au aderat sau urmează a adera prin banca mamă.

3 Proiectul SEPA în România

Proiectul are implicații directe asupra instituțiilor de credit din România, începând cu 1 ianuarie 2008, în ceea ce privește plățile interne și transfrontaliere în euro între instituții de credit din SEPA, astfel:

- instituțiile de credit trebuie să asigure capacitatea de a recepționa, executa, refuza sau returna plăți în euro prin *SEPA Credit Transfer*, inițiate de o banca din zona SEPA pentru clienții săi,
- instituțiile de credit pot oferi, la nivel național sau transfrontalier, în interiorul zonei SEPA transferuri de credit în euro, prin *SEPA Credit Transfer*, atât companiilor cât și consumatorilor,
- instituțiile de credit își redefinesc strategiile de emitere de carduri,
- instituțiile de credit vor fi afectate de competiția în creștere în zona euro și în Uniunea Europeană.

Asociația Română a Băncilor a devenit membră a Consiliului European al Plăților în martie 2007, reprezentând comunitatea bancară din România în cadrul acestui organism. Reprezentanți ai Asociației Române a Băncilor fac parte din grupurile de lucru ale Consiliului European al Plăților pentru scheme de plăți, numerar, carduri, juridic, precum și din *Programme Management Forum* (PMF) și *Scheme Management Committee* (SMC).

Au fost inițiate demersurile necesare pentru asigurarea cadrului organizațional al procesului de migrare la SEPA. Astfel, a fost creată la nivelul sistemului bancar o comisie tehnică SEPA, grupuri de lucru și o echipă de proiect pentru derularea proiectului SEPA. Procesul de implementare și migrare este coordonat de Comitetul Național SEPA, format din reprezentanți ai Asociației Române a Băncilor, Ministerului Economiei și Finanțelor și TransFonD. În cadrul acestui comitet, Banca Națională a României participă cu rol de observator.

Asociația Română a Băncilor susține procesul de aderare pentru instituțiile de credit ce intenționează să asigure conformitatea cu regulile SEPA și să-și asume procesul de aderare coordonat de Consiliul European al Plăților, îndeplinind rolul de organizație suport pentru aderarea la schemele de plată SEPA - NASO (*National Adherence Support Organization*).

Planul național de implementare și migrare la SEPA are la bază opțiunile exprimate de către instituțiile de credit privind implementarea SEPA. Planul va fi actualizat periodic, pe măsură ce instituțiile de credit își vor actualiza planurile individuale de implementare a SEPA.

Planul de migrare acoperă procesul de adoptare a instrumentelor de plată SEPA, așa cum sunt ele definite în documentele Consiliului European al Plăților în versiunile aprobate și în vigoare ale acestora:

- SEPA Credit Transfer:
 - Regulamentul privind transferul credit - document EPC 125_05 ECT RB v.2.3 (*SEPA Credit Transfer Scheme Rulebook*),
 - Ghidul de implementare a Schemei de transfer credit - document EPC 115_06 CTIG v. 2.3. (*SEPA Credit Transfer Implementation Guidelines*),
- SEPA Direct Debit:
 - Regulamentul privind debitarea directă - document EPC 016_06 DD RB v.2.3. (*SEPA Direct Debit Scheme Rulebook*),

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

- Ghidul de implementare a Schemei de debitare directă - document EPC 114_06 DDIG v.2.3. (*SEPA Direct Debit Scheme Rulebook*),
- SEPA Carduri:
 - Cadrul SEPA pentru carduri - document SEPACardsFramework 027_05 v.2.0 (*SEPA Cards Framework*).

În ceea ce privește aderarea la Schema SEPA Credit Transfer, comunitatea bancară a luat act de recomandările cuprinse în documentul EPC 125-07 Ghid pentru procesul de aderare la Schema de transfer credit emis de EPC la 7 August 2007.

Instituțiile de credit din România vor aplica standardele SEPA pentru plățile naționale și transfrontaliere în euro înainte de adoptarea monedei euro.

Instrumentele SEPA vor înlocui actualele instrumente și procese de plăți în euro după o perioadă de tranziție, pe parcursul căreia noile scheme de transfer vor coexista cu cele utilizate în prezent de instituțiile de credit. Perioada de tranziție va cuprinde procese diferite, în funcție de instrumentul de plată SEPA ce urmează a fi implementat. Data de început și durata acestor procese sunt condiționate de anumite aspecte, după cum urmează:

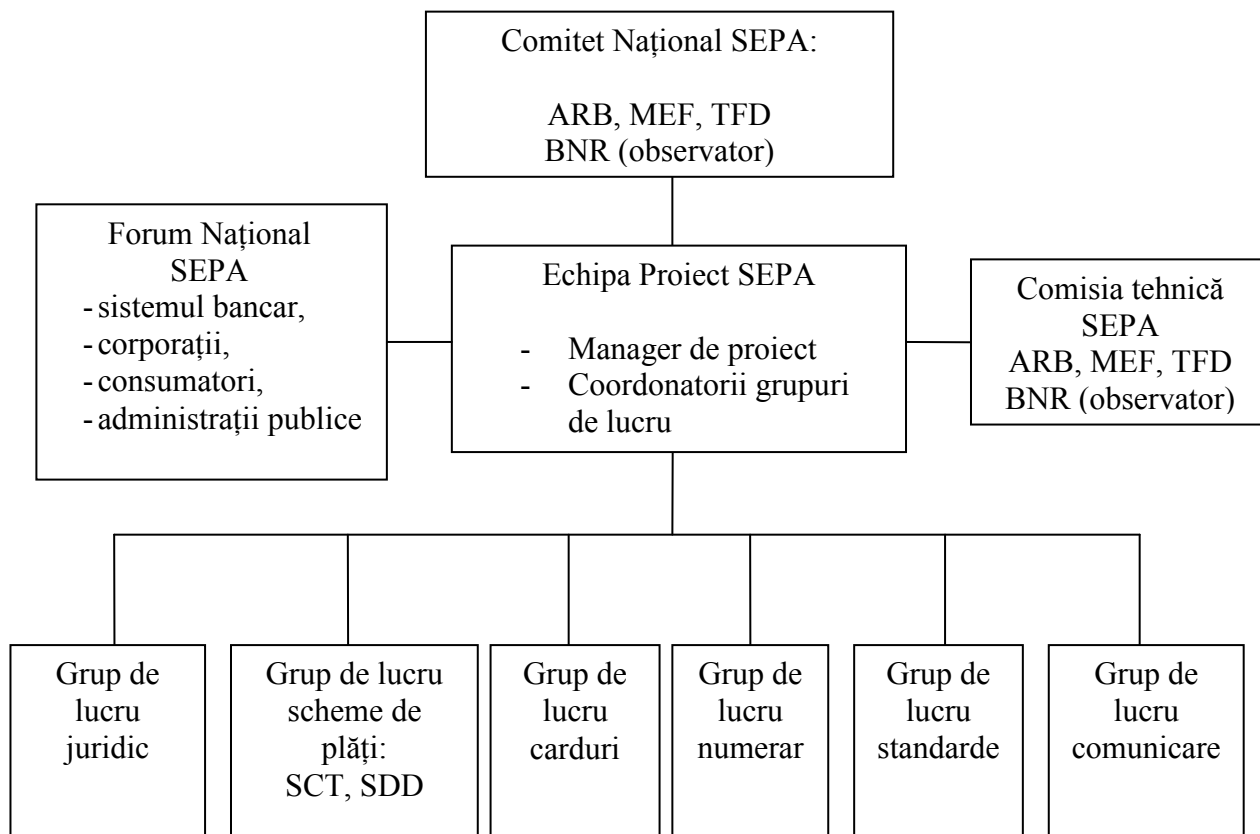
- Costul implementării noilor servicii de plăți, variabil de la o instituție de credit la alta și dependent de nivelul tehnologic actual în materie de plăți existent în fiecare instituție de credit, de gradul de integrare în grupul financiar european (acolo unde e cazul), de dimensiunea instituției de credit și capacitatea acestora de procesare directă;
- Menținerea calității serviciilor de plăți actuale și evitarea impactului negativ al procesului de implementare asupra clienților;
- Competiția între instituțiile de credit în domeniul plăților – implementarea serviciilor SEPA generând un cert avantaj competitiv pentru instituțiile de credit;
- Profunzimea și complexitatea armonizărilor legislative și de reglementare naționale, dependente la rândul lor de documentele finale de reglementare aprobate la nivelul Consiliului European al Plăților.

3.1 Organizarea proiectului

3.1.1 Structura organizatorică a proiectului

Comunitatea bancară din România a adoptat următoarea structură organizatorică pentru implementarea SEPA:

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Comitetul Național SEPA este organismul constituit la nivel național în scopul coordonării procesului de implementare la nivel național a SEPA, în conformitate cu angajamentele asumate de comunitatea bancară națională față de Consiliul European al Plăților cu privire la implementarea SEPA în România.

Comitetul Național SEPA are rolul de a aproba *Planul național de implementare și migrare la SEPA* și de a monitoriza punerea în practică a acestuia de către comunitatea națională (respectiv sectorul bancar, sectorul serviciilor de compensare și decontare și administrația publică, corporații, consumatori, etc.).

Comitetul Național SEPA este format din reprezentanți ai Asociației Române a Băncilor, Ministerului Economiei și Finanțelor și TransFonD. La ședințele Comitetului Național SEPA participă reprezentanți ai conducerii Direcției Plăți din cadrul Băncii Naționale a României, cu statut de observatori. Comitetul Național SEPA este condus de președintele ARB, care este și reprezentantul comunității bancare românești în Plenara Consiliului European al Plăților.

Componența Comitetului Național SEPA este prezentată în **Capitolul 4 Anexe, 4.1, pagina 32**.

Echipa de proiect SEPA este formată dintr-un director de proiect SEPA, reprezentant al Asociației Române a Băncilor, coordonatorii grupurilor de lucru SEPA constituite la nivelul ARB, precum și din specialiști ai TransFonD și ai Ministerului Economiei și Finanțelor. Echipa de proiect SEPA are următoarele responsabilități:

- comunicarea informațiilor și documentației necesare implementării SEPA tuturor părților implicate în proiect,
- elaborarea planului național de implementare și migrare la SEPA, precum și revizuirea acestuia pe parcursul derulării proiectului,

- coordonarea tuturor aspectelor legate de implementarea SEPA și informarea periodică a Comitetului Național SEPA.

Componența echipei de proiect SEPA este menționată în **Capitolul 4 Anexe, 4.2, pagina 32.**

Grupurile de lucru pentru proiectul SEPA au fost constituite pentru implementarea diverselor componente SEPA - scheme de plăți SCT și SDD, carduri, numerar - precum și pentru aspecte care vizează toate componentele SEPA: juridic, standarde și comunicare. Grupurile de lucru pentru proiectul SEPA sunt formate din specialiști în domeniile respective nominalizați de instituțiile de credit, Asociația Română a Băncilor, Ministerul Economiei și Finanțelor și TransFonD. Grupurile de lucru sunt conduse de reprezentanții comunității bancare din România în grupurile de lucru ale Consiliului European al Plăților.

Componența grupurilor de lucru este prezentată în **Capitolul 4 Anexe, 4.3, pagina 32.**

Comisia tehnică SEPA este un organism consultativ înființat la nivelul ARB, fiind formată din responsabili pentru proiectul SEPA ai instituțiilor de credit, reprezentanți ai Ministerului Economiei și Finanțelor și ai TransFonD. La ședințele acestei Comisii participă și reprezentanți ai Direcției Plăți din cadrul Băncii Naționale a României, în calitate de observatori.

De la începutul anului 2008, au fost făcute demersuri pe linia comunicării cu reprezentanți ai corporațiilor, asociațiilor consumatorilor, administrațiilor publice, pentru informarea acestora privind proiectul SEPA și stabilirea unor contacte permanente pentru dezbaterile aspectelor legate de implementarea SEPA în România, într-un cadru organizat, prin constituirea unui Forum Național SEPA. **Forumul Național SEPA** se constituie ca organism consultativ, format din reprezentanți ai sistemului bancar, ai asociațiilor corporațiilor și consumatorilor, ai administrațiilor publice, pentru a dezbate aspecte legate de implementarea SEPA sau materiale elaborate de sistemul bancar pe această temă și care vor fi supuse dezbaterii forumului.

3.1.2 Procedura de lucru și procesul de luare a deciziilor la nivel național

Asociația Română a Băncilor informează permanent instituțiile de credit asupra progreselor proiectului SEPA, în scopul pregătirii sistemului bancar românesc pentru adoptarea pe scară largă a instrumentelor de plată standardizate în euro.

Aspectele privind implementarea SEPA sunt dezbătute și analizate la nivelul comunității bancare în cadrul Comisiei tehnice SEPA, formată din responsabili pentru proiectul SEPA ai instituțiilor de credit, reprezentanți ai Ministerului Economiei și Finanțelor și ai TransFonD. La dezbateri participă și reprezentanți ai Direcției Plăți din cadrul Băncii Naționale a României, în calitate de observatori.

Grupurile de lucru constituite la nivelul comunității bancare analizează aspectele specifice privind implementarea componentelor SEPA, furnizează diverse rapoarte solicitate de Consiliul European al Plăților prin grupurile sale de lucru similare, elaborează materiale de informare și propuneri care sunt supuse aprobării Comitetului Național SEPA.

Echipa de proiect SEPA elaborează și actualizează *Planul național de implementare și migrare la SEPA*, consultând grupurile de lucru și Comisia tehnică SEPA pentru toate aspectele tehnice și operaționale.

Comitetul Național SEPA are rolul de a aproba *Planul național de implementare și migrare la SEPA* și de a monitoriza punerea în practică a acestui plan de către comunitatea națională, exercitând următoarele atribuții:

- analizează și aprobă rapoartele și materialele de decizie elaborate de echipa de proiect SEPA, precum și orice alte materiale referitoare la problematica SEPA;

- monitorizează stadiul elaborării *Planului național de implementare și migrare la SEPA* de către echipa de proiect SEPA;
- aprobă forma finală a *Planului național de implementare și migrare la SEPA* și orice modificări ulterioare;
- monitorizează stadiul implementării *Planului național de implementare și migrare la SEPA* de către sectorul bancar, sectorul serviciilor de compensare și decontare și administrația publică și poate formula recomandări;
- asigură un cadru de informare și dezbateri cu privire la problematica SEPA pentru comunitatea bancară națională, Banca Națională a României, Ministerul Economiei și Finanțelor și TransFonD.

Deciziile luate până în prezent privind proiectul SEPA sunt prezentate în **Capitolul 4 Anexe, 4.4, pagina 36.**

3.1.3 Reprezentarea comunității bancare în Consiliul European al Plăților

În luna martie 2007, Asociația Română a Băncilor a devenit membră a Consiliului European al Plăților, având reprezentanți la nivelul organismului de conducere – Plenara Consiliului European al Plăților, la nivelul Grupurilor de lucru pentru scheme de plăți, carduri, numerar, a Grupurilor pentru suport juridic și standarde, precum și la nivelul *Scheme Management Committee* și *Programme Management Forum*.

Reprezentanții Asociației Române a Băncilor la Consiliul European al Plăților sunt menționați în **Capitolul 4 Anexe, 4.5, pagina 38.**

3.1.4 Instituțiile participante și rolurile acestora în implementarea SEPA

Implementarea SEPA depinde de participarea pro-activă a tuturor părților implicate în proiect. Participanții la implementarea SEPA sunt instituțiile de credit împreună cu Asociația Română a Băncilor, Banca Națională a României, TransFonD, corporațiile și consumatorii, precum și autoritățile publice.

i. Instituțiile de credit și Asociația Română a Băncilor

Rolul principal în derularea și implementarea proiectului SEPA la nivel național revine instituțiilor de credit, care au următoarele atribuții principale în procesul de implementare SEPA:

- planificarea și organizarea internă a procesului de implementare a instrumentelor de plată SEPA în corelație cu *Planul național de implementare și migrare la SEPA* și cu termenele stabilite de Consiliul European al Plăților,
- informarea și pregătirea clienților pentru utilizarea instrumentelor de plată SEPA,
- proiectarea de servicii opționale adiționale (AOS) bazate pe instrumentele de plată SEPA.

Un rol important revine Asociației Române a Băncilor, care administrează procesul de implementare și migrare la SEPA la nivelul comunității bancare, având următoarele atribuții principale:

- inițierea și coordonarea proiectului pentru implementarea SEPA la nivelul comunității bancare,
- asigurarea structurii organizatorice a proiectului și coordonarea elaborării *Planului național de implementare și migrare la SEPA*,
- adoptarea unei politici comune pentru implementarea SEPA, prin consultări cu părțile implicate în proiect,

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

- comunicarea informațiilor utile și a documentației necesare implementării SEPA către părțile implicate,
- colaborarea cu Banca Națională a României, TransFonD, Ministerul Economiei și Finanțelor, asociațiile clienților și ale comercianților, autoritățile publice, în procesul de implementare a instrumentelor de plată SEPA,
- furnizarea asistenței de bază privind procesul de aderare la schemele SEPA și aplicațiile de aderare ale instituțiilor de credit la schemele de plăți, prin intermediul unui centru de informare, realizând legătura între participanții la nivel național și Consiliul European al Plăților (*National Adherence Support Organization - NASO*),
- conlucrarea cu instituțiile de credit pentru definirea serviciilor adiționale (AOS) bazate pe schemele SEPA,
- coordonarea proiectului ca membru al Comitetului Național SEPA, urmărirea îndeplinirii programului național SEPA și informarea Consiliului European al Plăților asupra progreselor realizate sau asupra riscurilor asociate.

ii. Banca Națională a României

În proiectul SEPA, Băncii Naționale a României îi revin următoarele atribuții:

- să îndrume și să cultive așteptările beneficiarilor din România cu privire la SEPA, inclusiv prin participarea la Comitetul Național SEPA și la activitățile sectorului bancar în domeniul implementării SEPA;
- să colaboreze cu administrația publică pentru ca aceasta să se regăsească printre primii utilizatori ai produselor SEPA în România;
- să colaboreze cu utilizatorii, pentru ca așteptările acestora să fie aduse la cunoștința Comitetului Național SEPA;
- să contribuie la coordonarea eforturilor de comunicare, atât la nivel transfrontalier cât și național;
- să participe la pregătirea bazei legale, inclusiv la transpunerea Directivei Serviciilor de Plăți în legislația națională și la eventuala modificare a reglementărilor din domeniul său de competență;
- să monitorizeze activitățile derulate și evoluția proiectului de implementare și migrare la SEPA.

iii. Ministerul Economiei și Finanțelor

Ministerul Economiei și Finanțelor este activ implicat în proiect, prin:

- promovarea și adoptarea schemelor SEPA,
- cooperare și colaborare intensivă cu sectorul bancar, prin participarea la activitățile grupurilor de lucru și entităților implicate în derularea proiectului,
- coordonarea proiectului ca membru al Comitetului Național SEPA.

iv. TransFonD

TransFonD, operatorul infrastructurii de plăți de mică valoare din România, are următoarele atribuții în procesul de implementare și migrare la SEPA:

- cooperare cu instituțiile de credit, prin participarea la activitățile grupurilor de lucru și entităților implicate în derularea proiectului,

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

- adaptarea infrastructurii naționale de plăți de mică valoare pentru procesarea plăților în euro, în conformitate cu deciziile ce vor fi luate la nivelul comunității bancare,
- coordonarea proiectului ca membru al Comitetului Național SEPA.

v. Clienții instituțiilor de credit

Este necesară o foarte bună comunicare a sectorului bancar cu clienții instituțiilor de credit, pentru ca aceștia să devină parteneri ai instituțiilor de credit în promovarea și adoptarea instrumentelor SEPA. Rolul clienților în procesul de implementare constă din:

- colaborarea și cooperarea cu instituțiile de credit în procesul de implementare și testare a instrumentelor SEPA,
- utilizarea consecventă a informațiilor solicitate, necesare pentru procesarea automată a plăților (cod IBAN, cod BIC, etc.)
- cooperarea cu instituțiile de credit în vederea adoptării oricărui nou standard pentru tranzacțiile electronice între clienți și instituțiile de credit.

3.2 Planul de migrare la Schema de transfer credit SEPA (SCT)

Perioadele și termenele menționate privind migrarea la schemele SEPA reprezintă estimări inițiale, complexitatea interdependențelor dintre factorii angrenați în derularea procesului făcând dificilă asumarea unor termene definitive.

În prezent nu se pot stabili termene precise pentru eliminarea definitivă a instrumentelor de plată în euro actuale, dar acest lucru nu se va produce – în ceea ce privește transferurile credit - mai târziu de 31 decembrie 2010.

În momentul trecerii la moneda unică euro, toate instrumentele de plată în euro vor fi conforme cu standardele SEPA.

Pe măsura actualizării planurilor individuale ale instituțiilor de credit din România privind implementarea SEPA, *Planul național de implementare și migrare la SEPA* va fi actualizat corespunzător, cu indicarea unor termene concrete, definitive.

3.2.1 Etape și termene pentru migrarea la SCT

Pentru *instrumentele de transfer credit*, migrarea a început la data de 28 ianuarie 2008 și se va finaliza cel târziu la 31 decembrie 2010.

Pentru mesajele SCT primite, instituțiile de credit care au aderat la Schema SEPA asigură remiterea integrală către beneficiari a informațiilor conținute în mesaj.

Pentru mesajele SCT transmise, adoptarea standardelor SEPA presupune asumarea de către instituțiile de credit a preluării și transmiterii tuturor informațiilor obligatorii, precum și a informațiilor opționale indicate de către emitenți în mesajele de plată.

Conform opțiunilor privind aderarea la schema de transfer credit SEPA, exprimate de instituțiile de credit care operau în România la data de 30 iunie 2008:

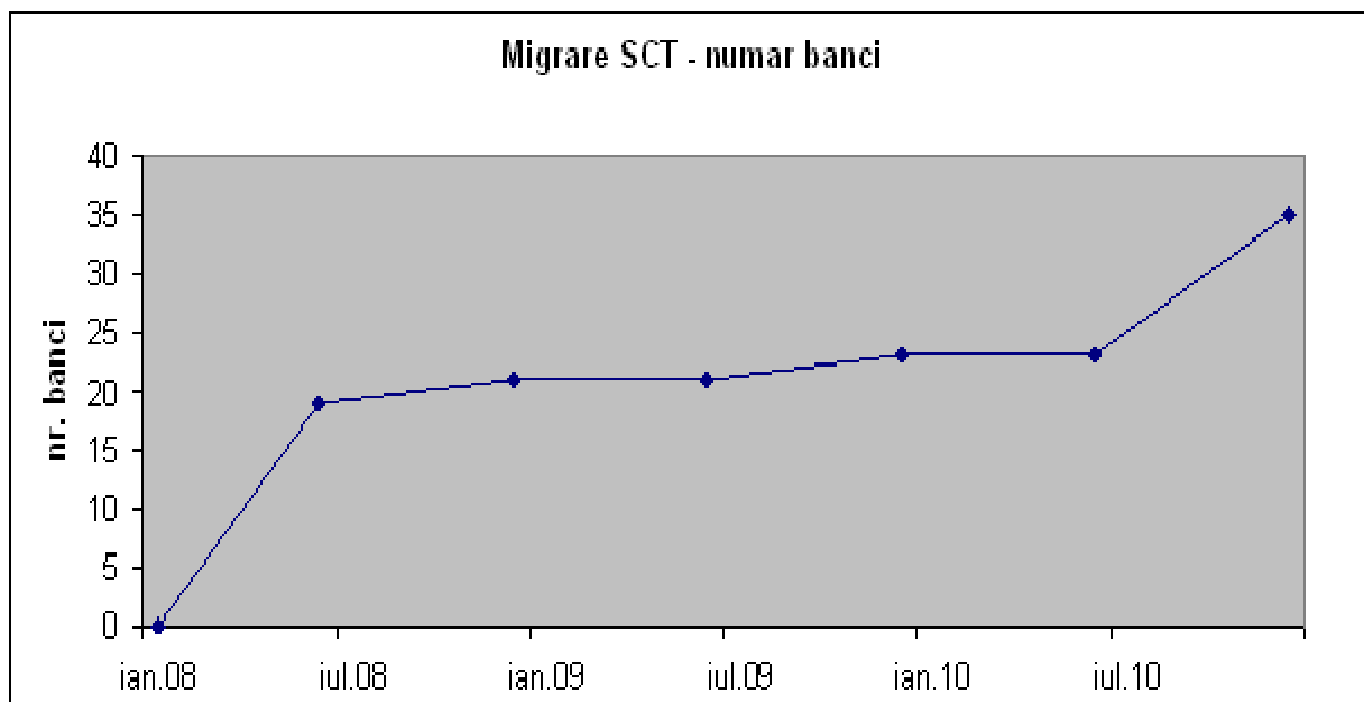
- 19 instituții de credit au aderat la schema de plată SCT începând cu data de 28 ianuarie 2008, prin transmiterea documentelor de aderare la EPC;
- 4 instituții de credit au răspuns că intenționează să adere la schema de plată SCT, indicând termene pentru aderare după cum urmează:
 - 30.11.2008 - 1
 - 31.12.2009 - 2

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

○ 31.12.2010 - 1

- 5 instituții de credit nu au putut preciza, în această etapă, data aderării,
- 1 instituție de credit nu și-a exprimat opțiunea privind implementarea SEPA,
- 3 instituții de credit au declarat că nu efectuează și nu intenționează să efectueze plăți în euro înainte de adoptarea monedei euro în România,
- sucursalele instituțiilor de credit din Uniunea Europeană au aderat sau urmează a adera prin banca mamă.

Astfel, din punct de vedere al numărului de instituții de credit graficul aderării la schema SCT în perioada 28.01.2008 - 31.12.2010 se prezintă după cum urmează:

În România, nu există în prezent o infrastructură de compensare și decontare a plăților în euro. Comunitatea bancară analizează împreună cu operatorul infrastructurii naționale pentru plăți de mică valoare în moneda națională - TransFonD - posibilitatea ca acesta să ofere, în viitor, și servicii de compensare și decontare pentru plăți în euro conforme cu standardele SEPA.

Într-o primă etapă, o parte din instituțiile de credit care nu vor implementa noile standarde SEPA, în special în ceea ce privește adoptarea standardelor XML în cadrul interfețelor de comunicare între aplicațiile de decontare, și nu vor avea capacitatea să opereze electronic mesajele primite în format SEPA, vor putea alege să proceseze încasările în euro prin intermediul unor instituții de credit ce au semnat documentele de aderare la schemele SEPA și care au calitatea de participanți direcți în sistemele de plăți pan-europene. De asemenea, aceste instituții de credit vor putea să convertească mesajele de plată emise de propriile sisteme în mesaje XML în format SEPA, prin intermediul instituțiilor de credit ce au efectuat modificările necesare în sistemele informatice interne pentru a asigura compatibilitatea cu standardele SEPA.

Astfel, 28 de instituții de credit au încheiat sau intenționează să încheie acorduri cu alte instituții de credit din Uniunea Europeană pentru conversia și procesarea mesajelor SEPA.

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Opțiunile exprimate privind canalele de transmitere/recepție a transferurilor credit SEPA sunt următoarele:

- prin banca mamă ca sub-participant în STEP2 - 11 instituții de credit,
- prin instituții de credit corespondente din afara țării - 9 instituții de credit,
- prin participare indirectă la STEP2 - 7 instituții de credit,
- prin instituții de credit corespondente din România - o instituție de credit

3.2.2 Modalități și strategii la nivel național pentru migrarea la SCT

În paralel cu migrarea către utilizarea SCT, care a început la 28 ianuarie 2008, comunitatea bancară și Banca Națională a României vor analiza posibilitatea modificării reglementărilor în vigoare ale Băncii Naționale a României privind regimul plăților valutare, respectiv:

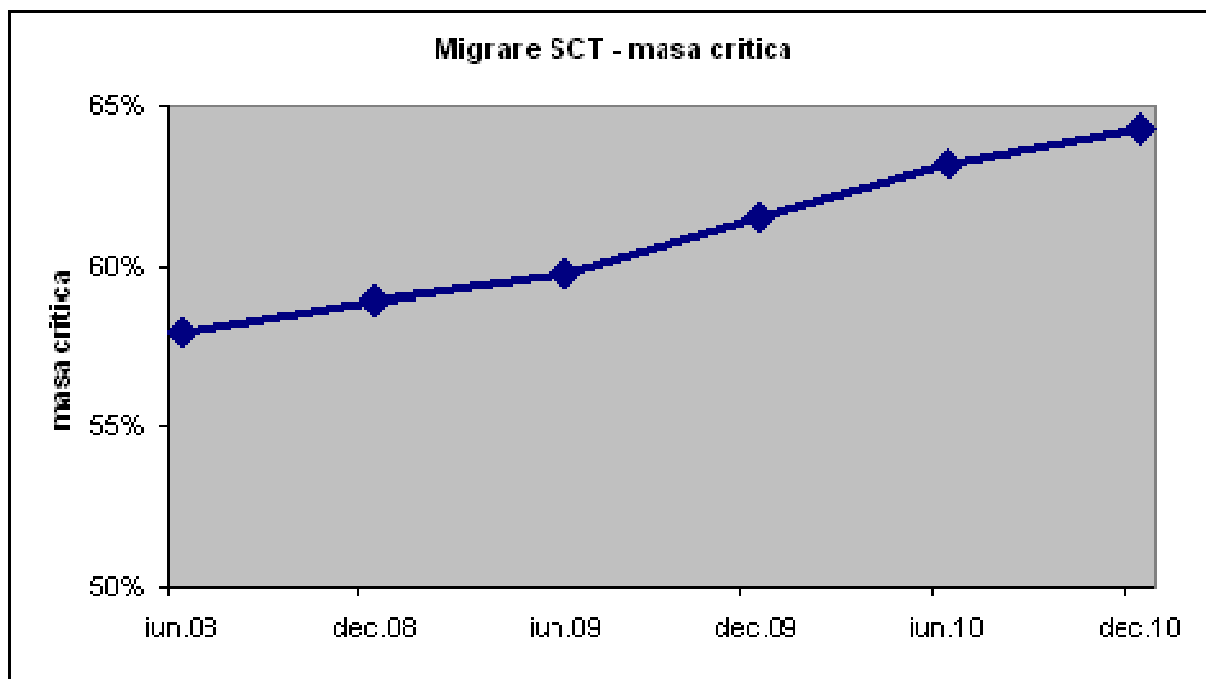
- *Regulamentul BNR nr. 4/2005 privind regimul valutar*, republicat, în vederea liberalizării acelor categorii de plăți în euro care sunt deocamdată restricționate (spre exemplu, plățile în euro între persoane juridice rezidente);
- *Norma BNR nr. 26/2006 privind raportarea statistică a datelor pentru elaborarea balanței de plăți*, în vederea asigurării condițiilor necesare pentru introducerea procesării automate (STP) a mesajelor de plată SEPA pe tot fluxul de decontare.

3.2.3 Masa critică

Masa critică a fost definită la nivelul fiecărei instituții de credit ca reprezentând nivelul volumelor de tranzacții de la care se consideră că procesul de migrare la instrumentele SEPA devine ireversibil.

La nivel național, masa critică a fost determinată conform unei formule adoptate la nivelul comunității bancare, rezultând un nivel al masei critice de 64,62 % din valoarea totală a ordinelor de plată emise și primite în euro. Pentru versiunile următoare ale Planului, vor fi analizate și alte soluții de determinare a masei critice.

Graficul de mai jos ilustrează migrarea la schema de transfer credit SEPA din punct de vedere al masei critice:

3.2.4 Remiterea structurată a informației aferente mesajelor de plată

Până în prezent nu s-a luat în discuție la nivelul comunității bancare structura informațiilor de remitere aferente mesajelor de plată.

3.3 Planul de migrare la Schema de debitare directă SEPA (SDD)

3.3.1 Etape și termene pentru migrarea la schema SDD

Conform opțiunilor exprimate la data de 30 iunie 2008 de instituțiile de credit membre ale ARB (inclusiv sucursalele instituțiilor de credit din Uniunea Europeană):

- 16 instituții de credit și-au exprimat intenția de a adera la schema de plată SDD, majoritatea într-un orizont de timp cuprins între 2 și 3 ani (2009 - 2010),
- 7 instituții de credit au declarat că nu intenționează să adere la schema SDD,
- 16 instituții de credit nu și-au exprimat încă opțiunile privind implementarea SDD.

3.3.2 Posibilitatea adoptării standardelor B2B pentru SDD

Având în vedere că debitarea directă este un instrument de plată foarte puțin utilizat în România în prezent, și doar pentru plăți în monedă națională, comunitatea bancară face eforturi pentru promovarea acestuia. Adoptarea standardelor B2B pentru SDD va fi analizată după clarificarea opțiunilor din *Directiva privind serviciile de plată în piața internă* care vor fi preluate la nivel național, în cadrul procesului de transpunere legislativă.

3.3.3 Mandatul de debitare directă

Având în vedere utilizarea redusă a debitării directe în prezent în România, nu s-a elaborat o strategie de gestionare a mandatelor de debitare directă în cadrul comunității și nu este disponibilă o soluție pentru implementarea mandatelor de debitare directă SEPA, termenul estimat pentru elaborarea acestora fiind 1 noiembrie 2009.

3.3.4 Masa critică

Având în vedere procesul de transpunere în legislația națională a *Directivei privind serviciile de plată în piața internă*, definirea criteriilor de evaluare și a masei critice la nivel național pentru utilizarea schemei SDD se va realiza după data de 1 noiembrie 2009.

3.3.5 Modalități și strategii la nivel național pentru migrarea la schema SDD

Actualele reglementari naționale se referă exclusiv la debitarea directă interbancară în moneda națională prin sistemul de plăți de mică valoare SENT și prevăd ca mandatul să fie transmis atât creditorului, cât și băncii debitorului.

Implementarea schemei SDD trebuie să fie precedată de transpunerea *Directivei privind serviciile de plată în piața internă* în legislația națională, proces al cărui termen asumat de statul român este 1 noiembrie 2009.

Din perspectiva comunității bancare, procesul de migrare la schema SDD se poate finaliza în termen de aproximativ 3 ani de la data transunerii *Directivei privind serviciile de plată în piața internă* în legislația națională.

În cazul mesajelor de debitare directă SEPA, instrucțiunile de plată vor conține toate informațiile impuse de schema SDD.

3.4 Infrastructuri de compensare și decontare pentru plăți de mică valoare în euro

Până la sfârșitul anului 2008, TransFonD, în calitate de operator al infrastructurii de plăți de mică valoare din România, va formula o propunere de soluție pentru un sistem de plăți de mică valoare în euro, compatibil cu SEPA pentru plățile efectuate pe teritoriul României.

3.5 Planul de migrare cu privire la carduri

Consiliul European al Plăților a elaborat cadrul SEPA pentru plățile prin card - *SEPA Cards Framework* – SCF, un set de principii și reguli pe care vor trebui să le respecte atât instituțiile de credit emitente, instituțiile de credit acceptante, schemele de carduri, cât și procesatorii de carduri.

Conform principiilor cuprinse în SCF, deținătorii de carduri vor avea posibilitatea să-și utilizeze cardurile pentru a efectua plăți și pentru a retrage numerar în euro, în spațiul SEPA, cu aceeași ușurință și în aceleași condiții ca pe teritoriul național.

SCF acoperă tranzacțiile prin carduri având următoarele caracteristici :

1. tipuri de tranzacții: plăți comerciale și retrageri de numerar, efectuate în spațiul SEPA, cu carduri emise de instituții de credit SEPA;
2. moneda: moneda tranzacției euro; moneda de decontare dintre Acceptator și Emitent: euro; valuta contului de card nu face obiectul reglementărilor SCF;
3. garantarea plăților către comercianți: pentru tranzacțiile de tipul „*card present*” (cardul - deținătorul de card - comerciantul sunt prezenți în același loc la momentul efectuării tranzacției);
4. tehnologia utilizată: în vederea prevenirii fraudelor, SCF a decis ca standardul EMV, împreună cu capacitatea terminalelor de a accepta codul PIN, să fie tehnologia utilizată pentru tranzacțiile prin card. Trebuie menționat faptul că, după anul 2010, tranzacțiile prin card de tip „bandă-magnetica” nu vor fi conforme SCF.

3.5.1 Contextul actual

Numărul cardurilor emise de instituțiile de credit din România a depășit 11,47 milioane la sfârșitul celui de al doilea trimestru 2008, conform datelor furnizate de instituții de credit și comunicate Consiliului European de Plăți. Cu toate acestea, România se situează încă sub media europeană, atât ca număr de carduri raportat la număr de locuitori, cât și ca număr și valoare medie a tranzacțiilor prin carduri. Deși numărul și valoarea tranzacțiilor comerciale cresc semnificativ de la un an la altul, tranzacțiile de retragere numerar predomină în comportamentul deținătorilor de card. Un aspect pozitiv este faptul că, deși doar 11% din valoarea tranzacțiilor sunt comerciale, numeric acestea reprezintă 23% din total.

Cardurile emise în România fac parte, în marea lor majoritate, din schemele Visa sau MasterCard (din informațiile existente, Visa și MasterCard împart cote de piață aproximativ egale atât din punct de vedere al numărului de carduri, cât și al tranzacțiilor efectuate). Peste 95% din totalul cardurilor existente pe piața românească au atât funcție de plată, cât și funcție de retragere numerar. Din totalul cardurilor active 12% sunt carduri de credit.

Referitor la terminalele existente pe piața românească, numărul POS-urilor a depășit 65.000, iar numărul ATM-urilor este de aproximativ 8.000.

Referitor la transferul de responsabilitate (*liability shift*) în cazul tranzacțiilor contestate, pe teritoriul european reglementările celor două scheme stipulează faptul că, în cazul tranzacțiilor frauduloase cu carduri, răspunderea este a părții care nu este compatibilă EMV. Instituțiile de credit din România, în conformitate cu acordurile de aderare semnate cu VISA și MasterCard

aplică aceste reglementări privind transferul de responsabilitate în cazul tranzacțiilor contestate. Chiar dacă VISA și MasterCard nu au stabilit un termen explicit din punct de vedere al migrării cardurilor la tehnologia EMV, aplicarea „*liability shift*” conduce în mod implicit la necesitatea convertirii cardurilor cu banda magnetica la cele cu chip.

3.5.2 Etape și termene pentru migrarea la cardurile compatibile SEPA

Emiterea cardurilor

Toate cardurile cu circulație internațională (indiferent de moneda contului) emise în România vor putea fi folosite pentru tranzacțiile comerciale și/sau pentru retragerile de numerar efectuate în euro, în aceleași condiții, oriunde în zona SEPA, ca și pe teritoriul României (fără a exista diferențe în privința nivelului de calitate a serviciilor ori a comisioanelor percepute).

Terminalele la care se vor putea utiliza cardurile conforme SCF (carduri SEPA) vor fi terminale care respecta cerințele SCF (terminale SEPA), în cadrul unei anumite scheme. Acest lucru se va materializa prin posibilitatea utilizării cardurilor conforme SCF la toate terminalele conforme SCF, oriunde în zona SEPA.

În acest scop, având în vedere că la nivel național nu există scheme care să necesite un efort comun din partea instituțiilor de credit pentru migrarea către scheme conforme SCF, fiecare instituție de credit, în funcție de propriul portofoliu, va lua decizia migrării cardurilor cu limitare națională astfel încât acestea să poată fi utilizate nu doar pe teritoriul național, ci oriunde în spațiul SEPA. Nu a fost stabilit la nivelul comunității bancare un termen maxim pentru migrarea la cardurile SEPA.

Acceptarea cardurilor

Atât timp cât, pentru a fi conforme SCF, cardurile trebuie să fie carduri echipate cu chip și să respecte standardul EMV, un obiectiv important este acela de a avea și rețele de terminale (ATM și POS) echipate EMV.

Cu toate acestea, acceptarea la plată de către comercianții din România a tuturor schemelor de carduri conforme SCF nu poate fi garantată. Cu alte cuvinte, comercianții români nu vor fi constrânși în nici un fel (legal, tehnic, procedural) să accepte la plată o anumită schemă de carduri. Totodată, vor fi identificate și eliminate toate barierele prin care comercianții din România ar putea fi împiedicați să-și aleagă banca acceptatoare de oriunde din spațiul SEPA.

Pentru administrarea tranzacțiilor transfrontaliere, din punct de vedere al interpretării corecte a acestora de către sistemele de decontare specifice fiecărei instituții de credit, vor fi responsabile instituțiile de credit emitente de carduri.

3.5.3 Implementarea EMV

Instituțiile de credit acceptatoare s-au angajat să fie certificate EMV cu schemele internaționale VISA/ MasterCard din punct de vedere al host-ului ATM până la sfârșitul anului 2008.

În ceea ce privește terminalele de tip ATM, instituțiile de credit românești s-au angajat să finalizeze conversia la standardul EMV în anul 2008, excepție făcând o singură instituție de credit, care a raportat ca dată limită de finalizare a acestui proces luna decembrie 2009. La sfârșitul trimestrului al doilea 2008, 85,16% din terminalele ATM erau compatibile EMV. Din 25 de instituții de credit posesoare de bancomate 20 erau implicate în procesul de conversie, iar 18 reușiseră conversia integrală a parcului de bancomate la standardul EMV.

Referitor la rețelele de POS-uri ale instituțiilor de credit acceptatoare, din punct de vedere al host-urilor, acestea vor fi în totalitate compatibilizate EMV în anul 2008. Instituțiile de credit acceptatoare, cu 2 excepții, au raportat migrarea la EMV a terminalelor de tip POS în anul 2008. Cu toate acestea, doar 37,67% din terminale erau convertite la sfârșitul celui de al doilea trimestru

2008. Practic, din 18 instituții de credit deținătoare de POS-uri, 10 au început migrarea, iar 7 au convertit în proporție de 100% terminalele aflate în administrarea proprie.

În ceea ce privește activitatea de emiteră de carduri, din 24 de instituții de credit active, doar trei emiteau efectiv carduri EMV cu circulație internațională la sfârșitul trimestrului al doilea al anului 2008. Alte cinci instituții de credit au demarat proiectele de certificare EMV.

Din punct de vedere al deținătorilor de carduri emise în România, aceștia vor putea folosi cu certitudine cardurile care nu sunt conforme SEPA până la sfârșitul anului 2010, data de la care în zona SEPA toate tranzacțiile derulate prin carduri trebuie să fie conforme SCF. Acest lucru ar putea avea repercusiuni asupra clienților cu carduri non - SCF în sensul imposibilității utilizării acestora în zona SEPA (în cazul în care tranzacțiile efectuate pe baza benzii magnetice nu vor mai fi permise).

3.5.4 Modalități și strategii la nivel național pentru migrarea la cardurile SEPA

Migrarea către standardele conforme SCF privește comunitatea bancară în ansamblul ei. Cu toate acestea, fiecare instituție de credit este responsabilă pentru propria strategie de migrare. Banca Națională a României, împreună cu comunitatea bancară prin intermediul Asociației Române a Băncilor vor monitoriza migrarea la SEPA.

Unul dintre obiectivele cheie ale cooperării dintre instituții de credit trebuie să fie acela de a promova integrarea, de a identifica barierele și de a le înlătura, astfel încât migrarea pieței românești către standardele SCF să fie armonizată cu cea a celorlalte țări europene din zona SEPA.

3.6 Operațiunile cu numerar în contextul SEPA

3.6.1 Cadrul SECA (Single Euro Cash Area) pentru operațiunile cu numerar

În scopul creării unei zone unice de numerar *Single Euro Cash Area* - SECA pentru procesatorii de numerar, Banca Centrală Europeană a stabilit un set de măsuri pentru crearea unui mediu concurențial deschis pentru serviciile de procesare a numerarului în cadrul Eurosistemului (Banca Centrală Europeană și băncile centrale naționale din zona euro), precum și pentru asigurarea unei convergențe sporite a serviciilor de numerar ale băncilor centrale naționale pe termen mediu. Aceste măsuri au impact asupra sectorului bancar, principala contraparte a Eurosistemului în domeniul serviciilor de numerar și totodată intermediarul acestuia în furnizarea de numerar către populație.

Consiliul European al Plăților a adoptat în Plenara din iunie 2004 o strategie privind numerarul bazată pe doi piloni: re poziționare, prin reducerea volumului de numerar prin promovarea instrumentelor de plată alternative și eficiență, prin optimizarea proceselor de manipulare a numerarului.

Consiliul European al Plăților consideră că, pentru ca zona unică de numerar să devină realitate, trebuie ca toate părțile implicate să depună eforturi în mai multe direcții:

- armonizarea condițiilor operaționale în zona euro,
- dezvoltarea de standarde pentru securitatea și procesarea numerarului,
- desființarea barierelor legale care limitează piața liberă și deschisă pentru numerar,
- implementarea celor mai bune practici pentru reducerea costurilor de procesare a numerarului.

3.6.2 Conformitatea cu noile standarde și cerințe

În țările din zona euro, au fost deja elaborate planuri naționale pentru numerar. În cursul anului 2007, Consiliul European al Plăților a decis că se impune elaborarea unei a doua generații de planuri naționale privind numerarul pentru că cele existente, elaborate de țările din zona euro, nu

mai corespund realității și trebuie actualizate, iar noile țări membre ale Uniunii Europene vor trebui să elaboreze planuri naționale privind numerarul, în conformitate cu noile cerințe și standarde.

Grupul de lucru pentru numerar al Consiliului European al Plăților a decis elaborarea unei matrice pentru generația a doua a planurilor naționale privind numerarul, matrice care să constituie baza tuturor planurilor naționale, să permită adaptarea în funcție de cerințele fiecărei țări, dar și evaluarea stadiului în care se află și a progreselor realizate.

Astfel, la nivel național, Grupul de lucru pentru numerar constituit la nivelul Asociației Române a Băncilor a elaborat un proiect de plan național pentru numerar - document SECA-RO-08 V1.0, pe baza matricei Grupului de lucru pentru numerar al Consiliului European al Plăților.

Planul național pentru numerar va fi implementat odată cu adoptarea monedei euro (2014).

3.7 Serviciile cu valoare adăugată în SEPA

3.7.1 Oportunități și avantaje oferite de cadrul creat de SEPA pentru dezvoltarea serviciilor cu valoare adăugată

Destinate în principal relației client-instituție de credit/instituție de credit-client, serviciile opționale adiționale adaugă noi funcționalități schemelor standard de plăți SEPA în condițiile competitivității din mediul bancar. Acestea pot fi diverse îmbunătățiri aduse produselor bancare existente sau introducerea de servicii noi cu valoare adăugată.

Printre îmbunătățirile ce pot fi aduse produselor bancare se numără introducerea de reguli privind conformitatea cu cerințele de reglementare, plățile cu prioritate (decontarea accelerată a operațiunilor de transfer credit) sau posibilitatea de a efectua plăți numai prin furnizarea codului IBAN (fără furnizarea codului BIC, care va fi dedus de furnizorul de servicii în baza codului IBAN).

În gama serviciilor cu valoare adăugată intră inițierea de plăți prin internet sau telefon mobil, facturarea electronică *e-invoicing*, notificări de credit sau reconcilierea electronică *e-reconciliation*, introducerea acestor servicii conducând la creșterea eficienței serviciilor de plăți și a gradului de procesare integrată pe tot lanțul tranzacției.

3.7.2 Posibilitatea dezvoltării și utilizării serviciilor opționale adiționale

Obiectivul pe termen lung este stimularea unei zone de plăți electronice fără suport hârtie, cu procesarea automată integrată *E2E STP* a tuturor instrucțiunilor de plată conforme cu cerințele SEPA, prin utilizarea instrumentelor SEPA exclusiv în format electronic, astfel plățile putând fi asociate serviciilor cu valoare adăugată atât înainte, cât și după decontarea unei plăți.

În prezent nu există servicii adiționale dezvoltate sau în curs de dezvoltare în cadrul comunității naționale. Pentru completarea beneficiilor aduse de SEPA, comunitatea bancară își propune ca în viitor, în baza cerințelor pieței, să identifice aceste servicii adiționale și să inițieze proiecte pentru dezvoltarea și implementarea acestora, cu termene de realizare până în anul 2014, când se estimează că România va adopta moneda euro.

3.8 Cadrul legal

3.8.1 Transpunerea Directivei privind serviciile de plată în piața internă în România

Cadrul juridic al SEPA îl reprezintă *Directiva nr. 2007/64/CE privind serviciile de plată în piața internă*, act normativ comunitar menit să stabilească un cadru legal armonizat necesar creării unei piețe integrate a plăților în cadrul Uniunii Europene, prin înlăturarea tuturor obstacolelor de ordin legal și tehnic existente în prezent.

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

În viziunea Comisiei Europene, adoptarea *Directivei privind serviciile de plată în piața internă* și inițiativele de auto-reglementare ale EPC constituie măsuri complementare, directiva asigurând, în fapt, cadrul legal în baza căruia forțele pieței pot construi SEPA. Diferența majoră între cele două tipuri de măsuri este aceea că directiva se va aplica plăților în moneda oricărui stat membru, în timp ce reglementările EPC privind instrumentele de plată se vor aplica exclusiv plăților în euro.

În fapt, Directiva urmărește stimularea concurenței pe piața plăților (prin deschiderea piețelor naționale de plăți și crearea unor condiții egale participanților pe piață), creșterea transparenței pieței pentru prestatori și utilizatori și standardizarea drepturilor și obligațiilor prestatorilor și utilizatorilor serviciilor de plată în cadrul Uniunii Europene, cu accent puternic pe asigurarea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor.

În accepțiunea Directivei, „consumatorii” de servicii de plată (denumiți utilizatori de servicii de plată) reprezintă atât consumatorii - persoane fizice care, în cadrul contractelor de servicii de plată, acționează în scopuri aflate în afara activității lor comerciale, a obiectului lor de activitate sau al profesiei lor, cât și alte persoane - respectiv persoane juridice, între care retaileri și întreprinderi mici și mijlocii, care utilizează servicii de plată și, în consecință, acționează fie în calitate de plătitor, fie de beneficiar, fie în ambele ipostaze.

Directiva se va aplica oricăror servicii de plată prestate în cadrul Comunității. Titlul III al directivei, referitor la transparența condițiilor de prestare a serviciilor de plată și informarea cu privire la aceste servicii, și Titlul IV, referitor la drepturile și obligațiile legate de prestarea și utilizarea serviciilor de plată, se aplică - cu excepția prevederilor ce reglementează data creditării contului beneficiarului și obligațiile de asigurare a disponibilității fondurilor imediat după creditare - doar serviciilor de plată în euro sau în orice altă monedă oficială a unui stat membru și numai în situațiile în care unicul prestator de servicii de plată în cadrul tranzacției de plată sau, după caz, ambii prestatori de servicii de plată (atât cel al plătitorului cât și cel al beneficiarului) sunt localizați în Comunitate.

Pentru o mai bună delimitare a domeniului de aplicare al directivei, art. 3 al acesteia prevede tipurile de tranzacții de plată cărora nu li se aplică prevederile acesteia, între care:

- a) tranzacțiile de plată realizate în numerar direct de la plătitor la beneficiar, fără intervenția vreunui intermediar;
- b) activitățile de schimb valutar, respectiv operațiunilor numerar-contranumerar, atunci când respectivele fonduri nu sunt păstrate în conturi pentru plăți;
- c) tranzacțiile de plată bazate pe oricare dintre următoarele documente trase asupra prestatorului de servicii de plată în vederea punerii unor fonduri la dispoziția beneficiarului, respectiv:
 - cecurile pe suport hârtie emise în conformitate cu Convenția de la Geneva din 19 martie 1931 asupra cecurilor, cuprinzând legea uniformă asupra cecurilor;
 - cecurile pe suport hârtie similare celor mai sus menționate, dar care sunt guvernate de legea unui stat membru care nu este parte la Convenția de la Geneva din anul 1931, menționată;
 - titlurile pe suport hârtie în conformitate cu Convenția de la Geneva din 7 iunie 1930 cuprinzând legea uniformă asupra cambiilor și biletelor la ordin;
 - vouchere pe suport hârtie;
 - cecurile de călătorie pe suport hârtie;
 - biletele la ordin pe suport hârtie;
 - mandatele poștale pe suport hârtie, așa cum sunt definite de Uniunea Poștală Universală;

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

- tranzacțiile de plată desfășurate în cadrul unui sistem de plăți sau de decontare a instrumentelor financiare între agenți de decontare, contrapărți centrale, case de compensare și/sau instituții de credit centrale și alți participanți la sistem, și prestatorii de servicii de plată.

Directiva privind serviciile de plată în piața internă reglementează în fapt trei aspecte esențiale ale domeniului prestării serviciilor de plată, respectiv:

1. Directiva recunoaște dreptul „instituțiilor de plată”⁷ din orice stat membru de a presta servicii de plată oriunde în interiorul Comunității și stabilește un set de cerințe armonizate privind accesul pe piață, precum și un regim de autorizare unic la nivelul Uniunii Europene pentru aceste instituții. Dat fiind faptul că în prezent există diferențe semnificative între statele membre în ceea ce privește regimul juridic al prestării serviciilor de plată, Titlul II al directivei stabilește un nou regim de reglementare, armonizat, pentru instituțiile de plată.

2. Directiva stabilește un set de reguli armonizate privind condițiile de transparență a serviciilor de plată și cerințele de informare a plătitorului/utilizatorului, pe care toți prestatorii de servicii de plată trebuie să le respecte, indiferent dacă aceste plăți se realizează cu instrumente compatibile SEPA sau cu instrumentele de plată națională actualmente în vigoare. În acest sens, Titlul III al directivei se referă la tranzacțiile unice de plată, contractele cadru și tranzacțiile de plată reglementate de acestea și stabilește cerințele privind transparența condițiilor de prestare a serviciilor de plată și furnizarea de informații pentru consumatori de către prestatorii de servicii de plată.

3. Directiva stabilește un set de reguli armonizate privind prestarea și utilizarea serviciilor de plată, aplicabile tuturor categoriilor de prestatori de servicii de plată, inclusiv instituțiilor de credit și celor emitente de monedă electronică. Este ceea ce rezultă din Titlul IV al directivei, care se referă la drepturile și obligațiile legate de prestarea și utilizarea serviciilor de plată.

În principal, directiva stabilește:

- reguli referitoare la autorizarea tranzacțiilor de plată;
- obligațiile utilizatorului și ale prestatorului de servicii de plată în legătură cu instrumentele de plată;
- reguli referitoare la ordinele de plată și sumele transferate, care armonizează momentul în timp la care o plată este considerată acceptată de către prestator, procedura de refuzare a executării unui ordin de plată și momentul la care ordinul de plată devine irevocabil, și care prevăd că prestatorii trebuie să se asigure că întreaga sumă de plată transferată este primită de către beneficiarul fondurilor;
- reguli privind timpul maxim de executare, atât pentru plățile inițiate de către plătitor cât și pentru cele inițiate de beneficiar și data creditării contului cu fonduri și asigurarea disponibilității acestora;
- răspunderile prestatorului de servicii de plată în diverse situații, inclusiv exonerarea de răspundere a acestuia în situația executării unui ordin de plată pe baza unui cod unic de identificare incorect, obligația acestuia de a depune eforturi rezonabile pentru recuperarea fondurilor direcționate eronat, dreptul de a solicita comisioane suplimentare pentru acest serviciu, răspunderea prestatorului de servicii de plată în cazul neexecutării sau a executării

⁷ Prin *instituție de plată* se înțelege orice persoană juridică autorizată - conform unei proceduri specifice reglementată în Directivă - pentru realizarea de servicii de plată în cadrul Comunității. Această categorie este, în fapt, reprezentată de instituțiile nebankare precum: retailerii, remitenți de bani, operatori de telefonie mobilă etc.

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

necorespunzătoare a plății și obligația sa de rambursare imediată a fondurilor în astfel de situații, dreptul de rambursare și de compensare între prestatorii de servicii de plată;

- reguli de protecție a datelor cu caracter personal, stipulând obligația statelor membre de a permite prelucrarea datelor cu caracter personal de către sistemele de plăți și prestatorii de servicii de plată atunci când aceasta este necesară pentru prevenirea, investigarea și detectarea fraudelor în domeniul plăților, prelucrarea urmând însă a se realiza în conformitate cu dispozițiile comunitare specifice acestor incidente;

- procedurile de înaintare a plângerilor către autoritățile competente cu privire la posibile încălcări de către prestatorii de servicii de plată a prevederilor legislației naționale ce implementează prevederile directivei, penalitățile aplicate în situația încălcării prevederilor legislației naționale a statelor care implementează prevederile directivei, autoritățile competente care administrează procedurile și aplicarea penalităților, procedurile extrajudiciare alternative de soluționare a litigiilor cu privire la drepturile și obligațiile utilizatorilor și prestatorilor de servicii de plată, proceduri administrate de entități care, în cazul unor litigii transfrontaliere, vor colabora între ele.

- dreptul Comisiei Europene de a modifica lista serviciilor de plată din anexa la directivă, dreptul de a modifica definiția microîntreprinderilor (în conformitate cu modificările aduse legislației comunitare specifice), precum și dreptul de a actualiza sumele prevăzute în directivă (în funcție de inflație și de evoluțiile pieței).

- instituirea unui Comitet de Plăți, compus din reprezentanți ai statelor membre și prezidat de un reprezentant al Comisiei Europene, care să asiste Comisia Europeană în problemele legate de serviciile de plată.

Transpunerea *Directivei privind serviciile de plată în piața internă* în legislația română este absolut necesară în vederea implementării SEPA la nivel național. Dat fiind faptul că plățile SEPA implică, în mare măsură, procesare transfrontalieră, se impune ca transpunerea directivei la nivel național să se realizeze cât mai repede și în paralel cu celelalte state membre, având în vedere riscurile legale implicate de procesarea transfrontalieră a instrumentelor de plată SEPA fără existența unei armonizări legislative.

Transpunerea *Directivei privind serviciile de plată în piața internă* constituie o provocare pentru autoritățile române competente, deoarece actul normativ comunitar se referă nu numai la sectorul instituțiilor de credit și instituțiilor emitente de monedă electronică, aflate în mod tradițional sub autoritatea Băncii Naționale a României, ci și la cel al instituțiilor de plată nebankare (care nu sunt în mod necesar instituții financiare nebankare).

Pentru transpunerea Directivei Serviciilor de Plăți în legislația românească a fost constituit un grup de lucru inter-ministerial, coordonat de Departamentul pentru Afaceri Europene al Guvernului României, grup format din reprezentanți ai următoarelor instituții:

- Ministerul Economiei și Finanțelor,
- Banca Națională a României, căreia îi revine sarcina transpunerii Titlurilor I și II,
- Agenția Națională pentru Protecția Consumatorului, căreia îi revin sarcina transpunerii titlurilor III și IV, însă doar pentru clienții persoane fizice.

În prezent, se analizează care este instituția adecvată pentru preluarea transpunerii titlurilor III și IV pentru persoane juridice.

Termenul asumat de România pentru transpunerea directivei este termenul maximal prevăzut în aceasta, respectiv 1 noiembrie 2009.

Cu toate acestea, Departamentul pentru Afaceri Europene al Guvernului României are în vedere elaborarea proiectului legislativ de transpunere a directivei la începutul trimestrului IV al anului 2008, după care va urma o perioadă de tranziție și de consultări cu părțile implicate.

3.8.2 Alte modificări de natură legislativă

Având în vedere că schemele de plată SEPA sunt reglementate de EPC, iar aderarea la acestea se realizează în mod individual de către fiecare instituție de credit pe baza unui acord de adeziune încheiat cu EPC, nu va fi necesară emiterea unor reglementări suplimentare în acest sens în România.

Cu toate acestea, având în vedere cele prezentate la capitolul referitor la SCT, comunitatea bancară și Banca Națională a României vor analiza posibilitatea modificării reglementărilor în vigoare ale Băncii Naționale a României privind regimul plăților valutare, respectiv:

- *Regulamentul BNR nr. 4/2005 privind regimul valutar*, republicat, în vederea liberalizării acelor categorii de plăți în euro care sunt deocamdată restricționate (spre exemplu, plățile între persoane juridice rezidente);
- *Norma BNR nr. 26/2006 privind raportarea statistică a datelor pentru elaborarea balanței de plăți*, în vederea asigurării condițiilor necesare pentru introducerea procesării automate (STP) a mesajelor de plată SEPA pe tot fluxul de decontare.

3.9 Comunicare

3.9.1 Strategia și planificarea activității de comunicare națională

Pornind de la premisa că succesul implementării SEPA depinde de implicarea și participarea proactivă a tuturor părților implicate în proiect, strategia de comunicare la nivel național privind proiectul SEPA are ca obiectiv informarea instituțiilor de credit și a celorlalți beneficiari ai proiectului în legătură cu implementarea SEPA și evidențierea avantajelor pe care SEPA le va aduce acestora, cu scopul de a determina adoptarea pe scară largă a instrumentelor SEPA.

Obiectivele strategiei de comunicare sunt următoarele:

- Conștientizarea și informarea instituțiilor de credit și a clienților acestora asupra proiectului SEPA;
- Clarificarea viziunii pe termen lung a SEPA, a întregii game de oportunități pe care acest proiect le poate aduce la nivelul economiei naționale și europene;
- Comunicarea beneficiilor pe care le aduce SEPA și a provocărilor pe care le generează pentru beneficiarii proiectului;
- Îmbunătățirea înțelegerii și a cunoașterii publice asupra acțiunilor ce vor fi întreprinse în derularea proiectului și a responsabilităților fiecărei părți implicate;
- Asigurarea transparenței procesului de implementare și a progreselor făcute;
- Furnizarea permanentă de informații actualizate părților implicate.

Strategia de comunicare este destinată următoarelor grupuri de beneficiari ai SEPA:

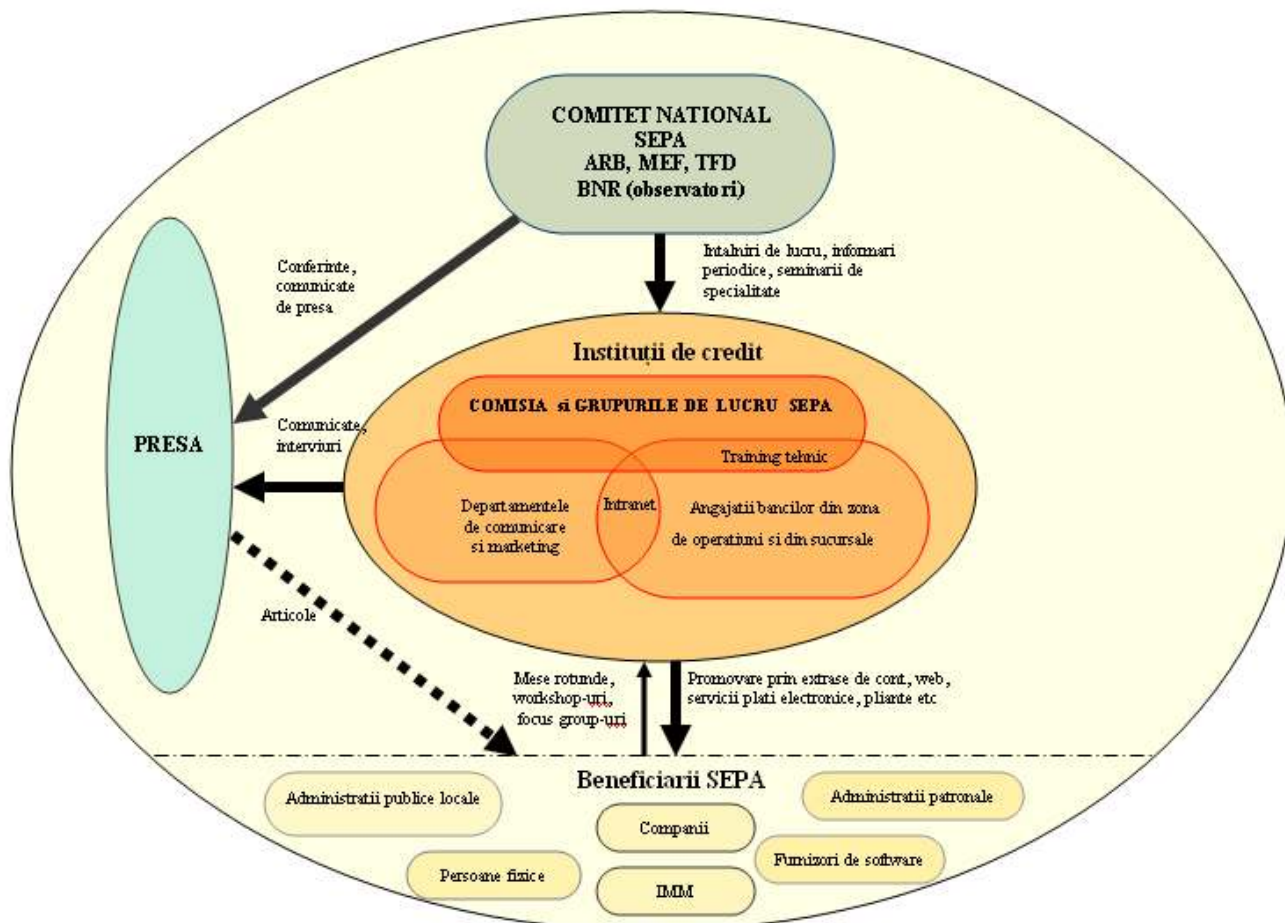
- Utilizatori finali: consumatori, comercianți, întreprinderi mici și mijlocii, corporații, asociații ale consumatorilor, asociații patronale,
- Furnizori: furnizori de software, operatori, furnizori de servicii de plăți, instituții de credit,
- Sectorul public: administrațiile publice.

Strategia de comunicare la nivel național va fi pusă în practică de Asociația Română a Băncilor, Banca Națională a României, Ministerul Economiei și Finanțelor, TransFonD, prin acțiuni de

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

informare a tuturor participanților asupra implementării SEPA și de comunicare a obiectivelor SEPA, a unor mesaje cheie adaptate fiecărei categorii de participanți.

Fluxul de comunicare în piața bancară este descris în schema de mai jos:

Atingerea obiectivelor propuse privind comunicarea la nivel național pentru proiectul SEPA se realizează prin următoarele acțiuni:

- Crearea unei surse naționale de informare asupra proiectului SEPA și a evoluției sale, pe site-ul Asociației Române a Băncilor - www.infosepa.ro, sursă ce este disponibilă începând cu 01.06.2008;
- Organizarea - cu sprijinul Institutului Bancar Român - a unor programe de pregătire destinate personalului instituțiilor de credit privind proiectul SEPA, noul cadru legal în domeniul plăților și implementarea noilor instrumente de plăți, la nivelul Centraleleor instituțiilor de credit și a sucursalelor din țară ale acestora - o primă sesiune de cursuri a fost organizată în lunile aprilie - mai 2008, vor fi organizate alte sesiuni de cursuri în trimestrul al IV 2008 și vor continua în cursul anului 2009;
- Organizarea - cu sprijinul Institutului Bancar Român - a unor programe de inițiere, instruire și documentare a clienților privind proiectul SEPA, noul cadru legal în domeniul plăților și caracteristicile noilor instrumente de plăți, începând cu trimestrul IV 2008 și în cursul anului 2009;
- Organizarea de conferințe și seminarii cu subiectul SEPA, destinate transmiterii mesajelor cheie către participanții la implementarea SEPA, colaborarea cu organizatori de conferințe pentru organizarea unor manifestări dedicate SEPA:

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

- Publicarea de articole privind proiectul SEPA în publicații destinate diverselor categorii de beneficiari SEPA - lunar 2008;
- Organizarea de întâlniri ale Asociației Române a Băncilor cu reprezentanții beneficiarilor SEPA, în scopul stabilirii de contacte, pentru implicarea acestora în proiectul SEPA;
- Organizarea de întâlniri ale Băncii Naționale a României cu reprezentanți ai organizațiilor patronale: corporații, comercianți, furnizori de servicii și utilități, pentru identificarea așteptărilor acestora și pentru prezentarea avantajelor pe care SEPA le va aduce acestora;
- Acordarea de interviuri, declarații, comunicate cu tema SEPA, în cotidienele și săptămânalele financiare, emisiuni TV specializate pe piața financiară.

Evenimentele și acțiunile de publicitate SEPA derulate în anul 2007 sunt descrise în **Capitolul 4 Anexe, 4.6, pagina 38.**

Evenimentele și acțiunile de publicitate SEPA planificate pentru anul 2008 sunt descrise în **Capitolul 4 Anexe, 4.7, pagina 40.**

Un sumar al principalelor acțiuni privind ce vor fi întreprinse în perioada 2009 – 2010 la nivelul comunității bancare din România pentru promovarea SEPA este cuprins în **Capitolul 4 Anexe, 4.8, pagina 41.**

3.9.2 Informarea și pregătirea clienților pentru migrarea la SEPA

Instituțiile de credit au inițiat deja acțiuni individuale de informare a clienților privind SEPA, obiectivele și implicațiile schemelor SEPA, posibilitățile și oportunitățile de utilizare a acestora, precum și avantajele aduse de noile scheme în ceea ce privește costul și viteza de transfer.

Obiectivele principale de comunicare pe termen scurt sunt informarea și familiarizarea clienților instituțiilor de credit privind serviciile SEPA, precum și promovarea SEPA ca fiind o strategie financiar – bancară națională, care îl privește pe fiecare beneficiar în parte.

Pe termen lung, obiectivele principale sunt sporirea nivelului de încredere a beneficiarilor și crearea și stimularea cererii pentru serviciile SEPA.

Mesajele principale care vor fi adresate beneficiarilor SEPA sunt:

- SEPA este o zonă unică de plăți la nivelul UE, prin care practicile în domeniul plăților sunt uniformizate;
- implementarea SEPA va duce la reducerea timpului de decontare;
- SEPA va crea condiții pentru accesul la servicii de plăți similare în toată zona UE;
- efectul implementării SEPA va fi uniformizarea comisioanelor;
- implementarea SEPA va duce la utilizarea unor servicii moderne de plată.

La nivelul comunității bancare din România, informarea și pregătirea clienților se va face prin următoarele acțiuni:

- publicarea pe site-ul Asociației Române a Băncilor, în secțiunea destinată SEPA, a unor materiale informative privind caracteristicile și utilizarea noilor instrumente de plăți SEPA;
- organizarea de programe de educare a clienților privind utilizarea instrumentelor SEPA;
- organizarea de întâlniri cu diversele categorii de utilizatori, pentru analiza problemelor ce apar pe parcursul implementării SEPA;

- publicarea de materiale informative privind proiectul SEPA în publicații destinate diverselor categorii de beneficiari SEPA.

3.9.3 Informarea publicului de către autoritățile publice

Nu există în prezent un program inițiat de autoritățile publice pentru informarea publicului. Comunitatea bancară va organiza întâlniri cu reprezentanți ai autorităților publice pentru a discuta modalitățile cele mai eficiente în care acestea pot transmite beneficiarilor SEPA informații privind avantajele aduse de implementarea SEPA.

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

4 ANEXE

4.1 Comitetul Național SEPA

Nr.	Instituția	Nume, prenume / Funcție	Contact
1.	Asociația Română a Băncilor	Radu Grațian Ghețea, Președinte	ghetea@cec.ro
2.	TransFonD	Mirela Palade, Director	mpalade@transfond.ro
3.	Ministerul Economiei și Finanțelor	Dumitru-Laurențiu Andrei, Director General Adjunct Direcția Generală de Trezorerie și Datorie Publică	laurentiu.andrei@mfinante.gov.ro

4.2 Echipa de proiect SEPA

Nr.	Instituția	Nume / Prenume	Contact
4.	ARB	Rodica Tuchila	rodica.tuchila@arb.ro
5.	ARB	Constantin Rotaru	constantin.rotaru@arb.ro
6.	BRD-GSG	Cristian Neacșu	cristian.neacsu@brd.ro
7.	Raiffeisen Bank	Gheorghe Bidea	gheorghe.bidea@rzb.ro
8.	ING Bank	Adrian Apolzan	adrian.apolzan@ing.ro
9.	CEC	Mirela Iovu	mirela.iovu@cec.ro
10.	TransFonD	Ionel Dumitru	idumitru@transfond.ro

4.3 Grupurile de lucru pentru proiectul SEPA

GRUPUL DE LUCRU SCHEME DE PLĂȚI SCT - SDD

Nr.	Instituția	Nume / Prenume	Contact
1.	ARB	Constantin Rotaru	constantin.rotaru@arb.ro
2.	BRD-GSG	Cristian Neacșu	cristian.neacsu@brd.ro
3.		Maria Sheikh Ahmad	maria.sheikh-ahmad@brd.ro
4.	Alpha Bank	Silvia Scărlătescu	sscarlatescu@alphabank.ro
5.		Codrina Patru	cpatru@alphabank.ro
6.	CEC	Viorica Iacob	viorica.iacob@cec.ro

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

7.	Bank Leumi	Carmen Bara	carmen.bara@leumi.ro
8.		Florea Daniela	daniela.florea@leumi.ro
9.	BancPost	Ștefan Beca	stefan.beca@bancpost.ro
10.	ING Bank	Val Podgoreanu	val.podgoreanu@ingromania.ro
11.	Raiffeisen Bank	Răzvan Oprea	razvan.oprea@rzb.ro
12.		Ana Maria Pacioga	ana-maria.pacioga@rzb.ro
13.	TransFonD	Ionel Dumitru	idumitru@transfond.ro
14.	MEF	Laurentiu Andrei	laurentiu.andrei@mfinante.gv.ro
15.		Cristian Radulescu	cristian.radulescu@mfinante.gv.ro
16.	Unicredit	Roxana Anescu	roxana.anescu@unicredit.ro
17.		Florin Badea	florin.badea@unicredit.ro
18.	BCR	Marilena Popovici	marilena.popovici@bcr.ro
19.		Carmen Andrei	carmen.andrei@bcr.ro
27.	Banca Millennium SA	Adriana Cristi Mitu	adriana.mitu@millenniumbank.ro
28.		Ioana Dorovei	ioana.dorovei@millenniumbank.ro

GRUPUL DE LUCRU SEPA CARDURI

Nr.	Instituția	Nume / Prenume	Contact
1.	ING Bank	Adrian Apolzan	adrian.apolzan@ing.ro
2.	Raiffeisen Bank	Gheorghe Bidea	gheorghe.bidea@rzb.ro
3.		Carmen-Alina Ionescu	carmen-alina.ionescu@rzb.ro
4.	BRD - GSG	Elena Oprea	elena.oprea@brd.ro
5.	Alpha Bank	Cristina Vrabie	cvrabie@alphabank.ro
6.	Bank Leumi	Septimiu Tulpan	septimiu.tulpan@leumi.ro
7.	BCR	Crenguta Laurentia Porof	CrengutaLaurentia.Porof@bcr.ro
8.		Carmen Andrei	carmen.andrei@bcr.ro
9.	Banca	Mihai Berevoianu	mihai.berevoianu@millenniumbank.ro

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

	Millennium SA		
--	---------------	--	--

GRUPUL DE LUCRU SEPA - JURIDIC

Nr.	Instituția	Nume / Prenume	Contact
1.	CEC	Mirela Iovu	mirela.iovu@cec.ro
2.	Raiffeisen Bank	Elena-Cristina Besu	elena-cristina.besu@rzb.ro
3.	BRD - GSG	Flavia Popa	flavia.popa@brd.ro
4.	BCR	Ioana Zamfir	ioana.zamfir@bcr.ro

GRUPUL DE LUCRU STANDARDE SEPA

Nr.	Instituția	Nume / Prenume	Contact
1.	Raiffeisen Bank	Mihaela Cotoara-Nicolae	mihaela.cotoara-nicolae@rzb.ro
2.	BCR	Anca Mirela Daraban	anca.daraban@bcr.ro
3.		Carmen Andrei	carmen.andrei@bcr.ro

GRUPUL DE LUCRU NUMERAR

Nr.	Instituția	Nume / Prenume	Contact
1.	BRD - GSG	Cristian Neacsu	cristian.neacsu@brd.ro
2.	Raiffeisen Bank	Stefan Ciobotaru	stefan-cristi.ciobotaru@rzb.ro
3.	BancPost	George Tolvai	gheorghe.tolvai@bancpost.ro
4.	Bank Leumi	Rogozan Liuta	liuta.rogozan@leumi.ro
5.		Diana Costras	diana.costras@leumi.ro
6.	BCR	Daniela Bosman	daniela.bosman@bcr.ro
7.		Carmen Andrei	carmen.andrei@bcr.ro
8.	Banca Millennium SA	Paul Radut	paul.radut@millenniumbank.ro
9.	CEC Bank	Constanta Trif	constantina.trif@cec.ro

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

GRUPUL DE LUCRU

SEPA Programme Management Forum

Nr.	Instituția	Nume / Prenume	Contact
1.	BCR	Alfred Schmid	alfred.schmid@bcr.ro
2.	Raiffeisen Bank	Razvan Oprea	razvan.oprea@rzb.ro
3.	BRD - GSG	Cristian Neacsu	cristian.neacsu@brd.ro
4.	BRD - GSG	Maria Sheikh - Ahmad	maria.sheikh-ahmad@brd.ro
5.	TransFonD	Mihaela Roman	mihaela.roman@transfond.ro
6.	Bank Leumi	Dan Negrau	dan.negrau@leumi.ro
7.		Bara Carmen	carmen.bara@leumi.ro
8.	CREDIT COOP	Constantin Verdes	cverdes@creditcoop.ro

GRUPUL DE LUCRU

SEPA Scheme Management

Nr.	Instituția	Nume / Prenume	Contact
1.	Unicredit - Tiriac	Roxana Anescu	roxana.anescu@unicredit.ro
2.	Raiffeisen Bank	Razvan Oprea	razvan.oprea@rzb.ro
3.	BRD - GSG	Cristian Neacsu	cristian.neacsu@brd.ro
4.	BRD - GSG	Maria Sheikh - Ahmad	maria.sheikh-ahmad@brd.ro
5.	TransFonD	Mihaela Roman	mihaela.roman@transfond.o
6.	Bank Leumi	Cristian Mancas	cristian.mancas@leumi.ro
7.		Radu Gorgon	radu.gorgon@leumi.ro
8.	CREDIT COOP	Elena Mioara Neagu	ileana.neagu@creditcoop.ro

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Banca Națională a României (Observatori)

Nr.	Nume / Prenume	Contact
1.	Sabin Carantina, Director Direcția Plăți	sabin.carantina@bnro.ro
2.	Razvan Vartolomei, Director Adjunct Direcția Plăți	razvan.vartolomei@bnro.ro
3.	Luiza Lucaci, Consilier Direcția Plăți	luiza.lucaci@bnro.ro
4.	Mircea Tomescu, Referent specialitate Direcția Plăți	mircea.tomescu@bnro.ro

4.4 Decizii cu privire la proiectul SEPA

Nr.	Decizia	Structura implicată	Data
1	ARB - membră a Consiliului European al Plăților	CA al ARB	martie 2007
2	Constituirea Comisiei SEPA	CA al ARB	martie 2007
3	Constituirea grupurilor de lucru pentru proiectul SEPA	CA al ARB	martie 2007
4	Nominalizări pentru grupurile de lucru ale Consiliului European al Plăților	CA al ARB	iunie 2007
5	Adoptarea unei organizări de proiect la nivelul comunității bancare pentru proiectul SEPA	CA al ARB	septembrie 2007
6	Constituirea echipei de proiect SEPA pentru elaborarea Planului național de implementare și migrare la SEPA	CA al ARB	septembrie 2007
7	Îndeplinirea rolului NASO - <i>National Adherence Support Organization</i> de către ARB	CA al ARB	septembrie 2007
8	Înființarea unui Comitet de coordonare a proiectului SEPA la nivel național	CA al ARB	septembrie 2007
9	Înființarea unui Forum național de consultări pentru proiectul SEPA	CA al ARB	septembrie 2007
10	Alinierea instrumentelor de plată în lei la standardele SEPA	CA al ARB	septembrie 2007
11	Elaborarea strategiei de comunicare SEPA	CA al ARB	februarie 2008

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Nr.	Decizia	Structura implicată	Data
12	Reanalizarea oportunității existenței unei faze intermediare pentru plăți naționale conforme cu standardele SEPA, înainte de trecerea la euro	Comitetul Național SEPA	martie 2008
13	Transmiterea la Consiliul European al Plăților a logo-ului bilingv engleză/română	Comitetul Național SEPA	martie 2008
14	Implementarea unei surse naționale de informare pe Internet privind proiectul SEPA	Comitetul Național SEPA	martie 2008
15	Modificarea <i>Planului național de implementare și migrare la SEPA</i> conform cerințelor BNR (Adresa Direcției Plăți a BNR cu nr. VII.1/523/05.03.2008).	Comitetul Național SEPA	aprilie 2008
16	Aprobarea <i>Planului național de implementare și migrare la SEPA, versiunea 1.0, ediția mai 2008</i> și publicarea acestuia pe site-urile Asociației Române a Băncilor, Ministerului Economiei și Finanțelor, TransFonD și Băncii Naționale a României.	Comitetul Național SEPA	mai 2008
17	Aprobarea <i>Strategiei de comunicare SEPA Versiunea 2.</i>	Comitetul Național SEPA	octombrie 2008
18	Aprobarea <i>Planului național de implementare și migrare la SEPA V2.0.</i> Planul va fi transmis Băncii Naționale a României pentru avizare, tradus în limba engleză și transmis pentru publicare Consiliului European al Plăților și Băncii Centrale Europene.	Comitetul Național SEPA	octombrie 2008
19	Aprobarea <i>Planului național pentru numerar V1.0.</i>	Comitetul Național SEPA	octombrie 2008
20	Elaborarea de către Grupul de lucru juridic SEPA constituit la nivelul ARB a unui material referitor la impactul și implicațiile transpunerii Directivei Serviciilor de Plăți în legislația românească; implicarea Grupului de lucru juridic SEPA în susținerea Grupului de lucru pentru transpunerea Directivei, coordonat de Departamentul pentru Afaceri Europene al Guvernului	Comitetul Național SEPA	octombrie 2008

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Nr.	Decizia	Structura implicată	Data
	României.		
21	Organizarea Forumului Național SEPA la data de 25 noiembrie 2008	Comitetul Național SEPA	octombrie 2008

4.5 Reprezentarea comunității bancare în Consiliul European al Plăților

Nr.	Organism al Consiliului European al Plăților	Reprezentant Asociația Română a Băncilor
1	Plenara	Radu Grațian Ghețea, Președinte ARB, Președinte CEC Bank
2	Grupul pentru suport juridic	Mirela Iovu, Director, Direcția Juridică și Conformitate, CEC Bank
3	Grupul de lucru pentru scheme de plăți	Constantin Rotaru, Consilier principal ARB
4	Grupul de lucru pentru numerar	Cristian Neacșu, Director Executiv, Divizia Mijloace de Plată, BRD - Groupe Societe Generale
5	Grupul de lucru pentru carduri	Adrian Apolzan, Director, Direcția Carduri, ING Bank România
6	Programme Management Forum	Alfred Schmid, Director Proiect SEPA, BCR
7	Scheme Management Committee	Roxana Anescu, Director Operațiuni, UniCredit - Tiriac Bank
8	Grupul pentru suport standarde – membru corespondent	Mihaela Cotoară Nicolae, Raiffeisen Bank

4.6 Evenimente / acțiuni de publicitate SEPA derulate în anul 2007

Perioada	Eveniment / Acțiune	Organizator / Responsabil	Detalii
Aprilie 2007	Seminar <i>SEPA, TARGET2, TARGET2 Securities</i> (Banca Națională a României, 23 aprilie 2007)	Banca Națională a României	Obiectiv: Informarea sistemului bancar asupra stadiului proiectelor europene în domeniul infrastructurilor de plăți și decontări în euro: SEPA, TARGET2, TARGET2 Participanți: instituții de credit, Banca Națională a României, Asociația Română a Băncilor, Ministerul Economiei și Finanțelor, TransFond

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Perioada	Eveniment / Acțiune	Organizator / Responsabil	Detalii
Iulie - decembrie 2007	Publicarea unei serii de 5 articole dedicate viitorului plăților în euro și proiectului SEPA în revista Market Watch, distribuită în mediul financiar-bancar și de afaceri	Asociația Română a Băncilor	Scop: Prezentarea proiectului SEPA pentru mediul financiar-bancar și de afaceri: istoric, obiective, componente, organizare, standarde, implicații asupra sistemului bancar românesc
Octombrie 2007	Seminarul <i>SEP, SEPA și băncile din România</i> (Hotel Ramada, Sibiu, 31 octombrie 2007)	TransFonD	Scop: analiza implicațiilor SEPA pentru sistemele de plăți și infrastructurile de compensare și decontare din România Participanți: instituții de credit, Asociația Română a Băncilor, Banca Națională a României, Ministerul Economiei și Finanțelor, TransFonD, furnizori de soluții informatice pentru sisteme de plăți
Noiembrie 2007	Prezentare a proiectului SEPA, a stadiului său și implicațiilor asupra sistemului bancar românesc - în cadrul Forumului Bancar Român (Hotel Marriott, București, 28 noiembrie 2007)	Finmedia, cu sprijinul Asociației Române a Băncilor	Scop: Informare asupra obiectivelor și stadiului proiectului SEPA pentru mediul financiar-bancar și de afaceri Participanți: instituții de credit, Asociația Română a Băncilor, Banca Națională a României, Ministerul Economiei și Finanțelor, TransFonD, reprezentanți ai mediului de afaceri
Noiembrie 2007	Prezentare a proiectului SEPA și implicațiilor asupra sistemului bancar românesc - cu ocazia lansării raportului <i>World Payments Report 2007</i> - autori: Cap Gemini, ABN Amro și EFMA (Hotel Hilton, București, 12 noiembrie 2007)	Cap Gemini, cu sprijinul Asociației Române a Băncilor și Institutului Bancar Român	Scop: Informare asupra obiectivelor și stadiului proiectului SEPA pentru mediul financiar-bancar și de afaceri Participanți: instituții de credit, Asociația Română a Băncilor, Institutul Bancar Român, furnizori de soluții IT, consultanți, reprezentanți ai mediului de afaceri

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

4.7 Evenimente / acțiuni de publicitate SEPA planificate pentru 2008

2008	Eveniment / Acțiune	Organizator / Responsabil	Detalii
Ianuarie 2008	Întâlnire a Băncii Naționale a României cu reprezentanții Consiliului Național al Întreprinderilor Mici și Mijlocii (Excellence Business Club, 25 ianuarie 2008)	Banca Națională a României	Scop: Prezentarea stadiului proiectului SEPA în Uniunea Europeană și în România și a beneficiilor SEPA pentru întreprinderile mici și mijlocii; implicarea acestora în proiectul SEPA
Februarie-decembrie 2008	Continuarea seriei de articole dedicate proiectului SEPA în revista Market Watch, distribuită în mediul financiar-bancar și de afaceri	Asociația Română a Băncilor	Scop: Informare asupra evoluției proiectului SEPA pentru mediul financiar-bancar și de afaceri: istoric, obiective, componente, organizare, standarde, implicații asupra sistemului bancar românesc; beneficiile implementării SEPA pentru corporații, consumatori, administrații publice
Aprilie 2008	Seminar de prezentare SEPA, adresat clienților, asociațiilor patronale, administrațiilor publice locale (Institutul Bancar Român, 15 aprilie 2008)	Asociația Română a Băncilor și Institutul Bancar Român	Scop: Informare asupra obiectivelor, componentelor și stadiului proiectului SEPA pentru clienții băncilor, inițierea dialogului cu clienții, constituirea Forumului Național SEPA Participanți: instituții de credit, Asociația Română a Băncilor, Banca Națională a României, Ministerul Economiei și Finanțelor, TransFonD, clienți, asociații patronale, administrații publice locale
Mai 2008	Conferința SEPA - Concepte și realizări (Hotel Marriott, București, 9 mai 2008)	Finmedia, cu sprijinul Asociației Române a Băncilor	Scop: Informare asupra obiectivelor, componentelor și stadiului proiectului SEPA pentru mediul de afaceri, furnizori de soluții IT, de infrastructuri, consultanți Participanți: instituții de credit, Asociația Română a Băncilor, Banca Națională a României, Ministerul Economiei și Finanțelor, TransFonD,

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

2008	Eveniment / Acțiune	Organizator / Responsabil	Detalii
			reprezentanți ai mediului de afaceri
Mai 2008	Întâlnire a Băncii Naționale a României cu reprezentanții ai organizațiilor patronale: corporații, comercianți, furnizori de servicii și utilități	Banca Națională a României	Scop: Prezentarea stadiului proiectului SEPA în Uniunea Europeană și în România și a beneficiilor SEPA pentru companii; implicarea acestora în proiectul SEPA
Mai 2008	Publicare material SEPA - revista Piața Financiară, destinată mediului financiar-bancar și de afaceri	Asociația Română a Băncilor	Scop: Prezentarea stadiului proiectului SEPA în Uniunea Europeană și în România
Iunie - Octombrie 2008	Întâlniri ale Asociației Române a Băncilor cu reprezentanții ai corporațiilor, ai consumatorilor, cu organizațiile patronale și administrațiile publice locale	Asociația Română a Băncilor	Scop: Stabilirea de contacte cu clienții băncilor, cu asociațiile consumatorilor, asociațiile patronale, administrațiile publice locale, pentru implicarea acestora în proiectul SEPA
Octombrie 2008	Seminar SEPA - evaluarea stadiului implementării SEPA în România	Asociația Română a Băncilor	Scop: Evaluarea stadiului implementării SEPA în România, a acțiunilor care trebuie întreprinse în continuare Participanți: instituții de credit, Asociația Română a Băncilor, Banca Națională a României, Ministerul Economiei și Finanțelor, TransFonD
Noiembrie 2008	Forumul Național SEPA (Institutul Bancar Român)	Asociația Română a Băncilor	Participanți: Asociația Română a Băncilor, Banca Națională a României, Ministerul Economiei și Finanțelor, corporații, asociații patronale, administrații publice locale

4.8 Măsurile planificate pentru anul 2009-2010 în cadrul strategiei de comunicare SEPA

Perioada	Măsură	Responsabil	Detalii
15-31 ianuarie	Întâlnire BNR / ARB cu instituțiile de credit	BNR / ARB / Instituțiile de credit	Analiza stadiului implementării proiectului SEPA, stabilirea mijloacelor de comunicare a

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Perioada	Măsură	Responsabil	Detalii
2009			instituțiilor de credit (pliante, afișe on-line, completarea site-ului dedicat SEPA, ca sursa națională de informare) și instruirea personalului aferent
Ianuarie – februarie 2009	Pregătirea documentației pentru comunicarea internă (1)	BNR / ARB / Instituțiile de credit	Beneficii, calendar SEPA, accent pe SEPA Credit Transfer
Februarie 2009	Comunicarea internă în cadrul fiecărei instituții de credit	Instituțiile de credit (Departamentele de Comunicare)	Intranet, publicații interne
Februarie 2009	Pregătirea documentației pentru training-ul tehnic	BNR / ARB / Instituțiile de credit	
Februarie 2009	Informarea directorilor regionali și a directorilor sucursalelor	Instituțiile de credit (Comitetele SEPA)	Sesiuni de training tehnic în cadrul fiecărei instituții de credit (<i>“train the trainers”</i>)
Februarie 2009	Instruirea personalului operațional	Instituțiile de credit (directorii regionali, directorii sucursalelor)	Sesiuni de instruire tehnică pentru diseminarea informației (instruirea va avea loc intern, în fiecare instituție de credit)
Februarie 2009	Finalizarea materialelor de informare	BNR / ARB / Instituțiile de credit (Departamente Comunicare, Marketing)	Pliante, afișe, informații on-line
Februarie 2009	Identificarea unor parteneriate media*	BNR / ARB, cu ajutorul instituțiilor de credit	Ziare, publicații on-line, posturi de televiziune și on-line
Februarie 2009	Promovare SEPA pe site-urile instituțiilor de credit	Instituțiile de credit	Informații publicate pe site-urile proprii, link la site-ul SEPA ARB, etc.
Februarie 2009	Informarea publică oficială referitor la programul SEPA	BNR / ARB, instituțiile de credit	Conferință de presă, comunicat de presă
Februarie – iunie 2009	Informări cu privire la derularea implementării SEPA	BNR / ARB, instituțiile de credit	Comunicate de presă, on-line, prezentări directe, prezența la anumite emisiuni TV, evenimente (seminarii, programe de pregătire)
Octombrie	Reactivarea	BNR / ARB, cu	Ziare, publicații on-line, posturi

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Perioada	Măsură	Responsabil	Detalii
2008	parteneriatelor media	ajutorul instituțiilor de credit	de televiziune
Octombrie–noiembrie 2009	Pregătirea documentației pentru comunicarea internă (2) – beneficii SEPA Direct Debit, stadiul proiectului	BNR / ARB / Instituțiile de credit	
Octombrie 2009	Pregătirea documentației pentru training-ul tehnic	BNR / ARB / Instituțiile de credit	
Octombrie 2009	Diseminarea informațiilor către managerii de departamente, divizii si sucursale	Instituțiile de credit (Comitetele SEPA)	Sesiuni de training tehnic în cadrul fiecărei instituții de credit (<i>“train the trainers”</i>)
Noiembrie 2009	Comunicarea internă în cadrul fiecărei instituții de credit	Instituțiile de credit (Departamentele de Comunicare)	Intranet, publicații interne
Noiembrie 2009	Instruirea personalului bancar	Instituțiile de credit (directorii regionali, directorii sucursalelor)	Sesiuni de instruire tehnică pentru diseminarea informației (instruirea va avea loc intern, în fiecare instituție de credit)
Noiembrie 2009	Finalizarea materialelor de informare	BNR / ARB / Instituțiile de credit (Departamente Comunicare, Marketing)	Pliante, afișe, informații on-line
Noiembrie 2009	Informarea publică oficială referitor la SEPA Direct Debit	BNR / ARB, instituțiile de credit	Conferință de presă, comunicat de presă
Pe parcursul anului 2010	Informări cu privire la derularea implementării SEPA și pregătire pentru SEPA Carduri	BNR / ARB, instituții de credit	Comunicate de presă, online, prezentări directe, prezența la anumite emisiuni TV, evenimente (seminarii, programe de pregătire)
2010 (TBD)	Informare publică oficială referitor la SEPA Carduri	BNR / ARB, instituții de credit	Conferință de presă, comunicat de presă
Ian 2009 – dec 2010	Monitorizarea etapizată a comunicării	BNR / ARB, instituții de credit	Vizibilitate în presă, feedback în mediul on-line, stocuri

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

Perioada	Măsură	Responsabil	Detalii
			materiale tipărite

4.9 Abrevieri

ACH	Automated Clearing House
AOS	Additional Optional Services
ARB	Asociația Română a Băncilor
ATM	Automated Teller Machine
BIC	Bank Identification Code
BNR	Banca Națională a României
CSM	Clearing and Settlement Mechanism
E2E STP	End-to-End Straight-Through-Processing
EACB	European Association of Cooperative Banks
EBA	Euro Banking Association
EBF	European Banking Federation
ECB	European Central Bank
EMV	Standard inițiat de Europay, MasterCard și VISA pentru a asigura interoperabilitatea cardurilor IC (Chip Card), a terminalelor ATM, POS, pentru autentificarea plăților cu carduri.
EPC	European Payments Council
ESBG	European Savings Banks Group
EU	European Union
IBAN	International Bank Account Number
ISO	International Organisation for Standardisation
MEF	Ministerul Economiei și Finanțelor
NASO	National Adherence Support Organization
PE-ACH	Pan-European Automated Clearing House
POS	Point of Sale

SEPA - ZONA UNICĂ DE PLĂȚI ÎN EURO
PLAN NAȚIONAL DE IMPLEMENTARE ȘI MIGRARE - ROMÂNIA

PSD	Payment Services Directive
ReGIS	Romanian Electronic Gross Interbank Settlement
RTGS	Real-Time Gross Settlement
SaFIR	Sistemul de înregistrare și decontare a operațiunilor cu titluri de stat
SEPA	Single Euro Payments Area
SCF	SEPA Cards Framework
SCT	SEPA Credit Transfer
SDD	SEPA Direct Debit
SECA	Single Euro Cash Area
SENT	Sistemul Electronic pe bază Netă al TransFonD
SEP	Sistemul Electronic de Plăți
SOP	SEPA On-line Payments
STEP2	Casa de compensare automată pan-europeană pentru plăți de mică valoare în euro
STP	Straight-Through-Processing
SWIFT	Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunications
TransFonD	Societatea de Transfer de Fonduri și Decontări
UNIFI	UNIversal Financial Industry message scheme
UNCITRAL	United Nations Commission on International TRAdE Law
XML	eXtensible Markup Language